

Samiyεle Ná-Σευει Velesiει DAVIDE NÁ-MASADAI

*Sayile ta Zonatan
ti zaa vai wo fai Davide ma*

¹ Sayile ɣenina zaani, siegi zu Davide ɣaleni ma la, é va, é zei Sikelage, kpegai ma ga vóni Amalεke nuiti ma. E folo felego ɣeeni Sikelage. ² Foloji zavasiei, zunui ta ɣulani Sayile ná-kooɔaɣai zu, é va, koba zegeiti balivaliai ga, fufiligi vuuni nɔungi ma. Seeliai ma Davide ɣoba, é looni zooi ma, é noko Davide ɣɔɣɔwu.

³ Davide gaazaɣani, é ɣe ma: «Mini ɣa è zegezu ná?» E gooɣaavoteni, é ɣe ma: «Pèlavε, gè zege Izelayele ná-kooɔaɣai zu.» ⁴ Davide ɣeni ma: «Lee ɣa keai? Nà è maanεenezu, bo deε mà.» Naa ɣeni ma: «Izelayele ɣooβεbei bizaα kooi va, ti zunu moinmoin paa ti zaama. Sayile boɣoi ta Zonatan ti zaa.»

⁵ Davide zunu loungoi naa ɣaazaɣani, nii é ɣeni poluvaawogi wosu, é ɣe ma: «È kwεεge ɣale ga Sayile ta ná-doun zunui Zonatan ti zaa?» ⁶ Zunu loungoi gooɣaavoteni, é ɣe ma: «Solooge nɔ kpein ga gè ɣεα Gileboa gizei ma, gè Sayile ɣa, é da zeε ga ná-kpεein ma ungi, kooɣo wotoloiti ta soo bize zalaususiti ti da maabuɣa ba. ⁷ E weleni volu, é kà, é tòli, gè ɣe ma: «Yoo, masagi.» ⁸ E gàazaɣani, é ɣe mà: «Be ɣa ga de?» Gè ɣe ma: «Nà ga Amalεke nu.» ⁹ E ɣeni mà: «Maabuɣa bà, è pàα. Mazoɔo gaazulatigi soɣa, anεε ni zenvui ɣa de sù.» ¹⁰ Gè maabuɣani ba,

gè paa, mazólóò gè kaani ga é la mɔ yenvua ná-tooi volu ma. Naa voluma gè masa bɔ̀lɔ̀gi ɔ̀fula unma, gè balai ɔ̀fula zeei va. Tiya ɔ̀jaa, pàavɛ ga tiye m̀aligií uɔ.»

¹¹ Davide ɔ̀ba zɛɛiti soni, é ti balivali ga. Koba nuiti pɛ ti ta-zɛɛiti balivalini ga ga kɛvele. ¹² Ti saa wɔ̀lɔ̀i woni, ti bɔ̀ɔ̀ maawɔ̀in, ti zugi zo eyɛsu kpɔ̀kɔ̀, Sayile ta Zonatan ta-vaa zu, naa vɛɛ Gɔ̀ɔ̀ɔ̀ GALAGI ná-kɔ̀vɛvɛi va, ta Izelayele nuiti pɛ ta-vaa zu, niiti ti zaani kɔ̀i zu.

¹³ Davide zunu loungoi ɔ̀aazaɔ̀ani volu, nii é poluvaawogi woni ma, é ɔ̀ɛ ma: «Mini nu ɔ̀a ga de?» Naa goɔ̀aavoteni, é ɔ̀ɛ ma: «Kɛɛ ɔ̀a ga Amaleke zunui ta, nii paai seikɔ̀ɔ̀mai ma zɔ̀i nii zu.»

¹⁴ Davide ɔ̀ɛni ma volu: «Lee vaa zu è la luani, è yeemaalega, è naama nui vaa, nii Gɔ̀ɔ̀ɔ̀ GALAGI yiimazɛɛai la, é gulɔ̀i ziaai ma?»

¹⁵ Davide ná-kɔ̀ɔ̀ɔ̀ nui gila tolini, é ɔ̀ɛ ma: «Ua, è paa.» Kɔ̀ɔ̀ɔ̀ nui Amaleke nui naa vaani. ¹⁶ Davide ɔ̀ɛni ma: «È zaa vai ma ungi ɔ̀a ga da bɔ̀ɔ̀i, mazólóò da bɔ̀ɔ̀ ɔ̀a è bɔ̀ɔ̀ maalɔ̀a, siɛgi zu è ɔ̀ɛa la ma: «Nà ɔ̀a gè naama nui vaa, nii Gɔ̀ɔ̀ɔ̀ GALAGI yiimazɛɛai la, é gulɔ̀i ziaai ma.» »

Saa wɔ̀lɔ̀ wuyei Davide tooni Sayile ta Zonatan ma

¹⁷ Davide saa wɔ̀lɔ̀ wuyei nii bɛɛni, é too Sayile ta Zonatan ma. ¹⁸ E devei veeni ga ti Zuda mavofodaiti pɛ kala ga ma guyei. Guyei vɛ daa ga «Kilegi.» Sɛvɛvɛ «Telebo nui ná-sɛvɛi» zu.

¹⁹ Izelayele, da-ɔ̀ɔ̀ɔ̀ nu wolaiti ti zaa, da-ɔ̀izeiti ma!

Toɔ̀a ɔ̀ale kɔ̀ɔ̀fuluɔ̀a wolaiti toai?

²⁰ A mina ma wooi laazeeli Gate,

ma wooi mina wo Asekalon koi yəḡəzuweti,
 nii a ke Filiseti anzanu loungoiti ti mina ḡoozunε,
 nii a ke tatipelebolulala nuiti ti-loun anzanuiti ti
 mina guyei loo,

ti va da kuai wo.

²¹ Ee, Gileboa gizeiti, duḡu mina mo vu wo ma, ta
 tona,

tii nape ge mina mo ḡe wo-ḡakamaweti, ε va da βete.
 Mazoloo na ḡa baafulaai na kooḡo nuiti ta-ḡooḡo
 zepεgiti ma,

Sayile na-kooḡo zepεgi, nii guloi la mo ziaa ma eyesu
 pe.

²² Zonatan na-kilegi la ḡea ḡulazu volu, aisa ε va sili
 nuiti paa,

ε la ḡea zeḡezu kooḡoḡoiti sebei luḡo,

Sayile na-boḡa zokpoi la ḡea ḡaagalesu ma,

keni a la losuve ḡeena.

²³ Sayile ta Zonatan ti ḡea neeni nuiti be, ti-zii ma
 voloi pe su,

ti la balaa ḡaagweeni saai zu.

Ti zivileni, ε leve koḡeiti ba,

ti ḡaaba, ε leve zalaiti ba.

²⁴ Izelayele anzanu loungoiti, a wolo Sayile na-faa
 zu,

nii ε ḡea seḡe biingiti toozu wo ḡoba, ti vagai,

ε ḡea zanu soolaiti gilizu wa-zeḡeiti ba.

²⁵ Toḡa ḡale kooḡuluḡa wolaiti toai kooi zaama?

Naa ḡeeve ḡale, Zonatan zaai gize unmaue?

²⁶ Zii ḡa bolozu koozu da-vaa zu, Zonatan,

keeloin, boola vagoi nii gola ḡea neeni be.

Da-woola vai wola ḡea vani ndun be,

ε va ε leve anzanui na-nebei va.

²⁷ Toḡa ḡale kooḡuluḡa wolaiti toai?

Toḡa ḡale kooḡo nu wolai niiti undaaviligai?

2

*Davide zeì vai
ga Zuda masagi Geebelon*

¹ Naama vaiti poluma, Davide Ḡooḡo GALAGI ḡaazaḡani, ga ni toḡa zoo liizu, é zeì Zuda laa wolai gila su. Ḡooḡo GALAGI gooḡaavoteni, é ḡe ma: «Ungo, da zoo liizu.» Davide ḡe ma: «Taai ma begele zu?» Ḡooḡo GALAGI ḡe ma: «Geebelon.»

² Davide liini zeizu miná ta anza felegoiti, Zizeleye nui Ayinoame, ta Abigayile, poanzai nii Kaalemele nui Nabale zenì. ³ E liini balaa ga ná-kooḡo nuiti pe, ta ta-veleyegeiti, ti li, ti zeì Geebelon maagoolii zu laaiti su. ⁴ Zuda nuiti ti vaani miná, ti guloi zìe Davide ma ga é ḡe ga Zuda masagi.

Davide menini ga Yabeese nui niiti ti Galaade, ti Sayile maagulube. ⁵ Davide keelaiti teveni ti ma, é ḡe ti ma: «Ḡooḡo GALAGI tuya loo wo ve, toozei woogefiladai naa va, nii wo kea wo-maliḡii Sayile ve, ga wo maagulua. ⁶ Ḡooḡo GALAGI boḡoi balaa zoo é nubooḡolai ta woogefiladai ḡe wo ve. Nà wanubooḡolai ḡefala ḡe wo ve. ⁷ A zebzege, wo ḡe ga gaabaa nu wolaiti. Wo-maliḡii Sayile zaa, kele à sugwee ga Zuda nuiti ti guloi zìeve mà, ga gè ḡe ga ta-masagi.»

*Isebaale zeì vai
ga Izelaye masagi*

⁸ Naama zìegi zu, Sayile ná-kooḡulubai, Neel ná-doun zunui Aβeneel liini ga Sayile ná-doun zunui Isebaale Maḡanayime taazuve. ⁹ E liini, é dee ga naa ḡa é ga masagi Galaade, Asuul, Zizeleye,

Efelayime, ta Benzamen yooiti unda, subuḡa zu Izelayele yooi kpein. ¹⁰ Sayile ná-doun zunui Isebaale ná-konagi ḡeni ga puunaanigɔ (40), siɛgi zu é zeini la ga Izelayele masagi. Kona felegɔ ḡa é keeni masadai zu. Kele Zuda wolodamaiti ti ḡilini Davide va. ¹¹ Davide masadai ḡeeni Zuda wolodai unda kona dɔfela, alu dɔzita laawu Geebelɔn.

Tetele kɔɔi Zuda ta Izelayele yɔḡɔzu

¹² Neel ná-doun zunui Aβenɛel ta Sayile ná-doun zunui Isebaale ná-kɔḡɔ nuiti ti zegeni Maḡanayime, ti da li ga Gaḡaḡɔn vele. ¹³ Seluya ná-doun zunui Zoabe ta Davide ná-kɔḡɔ nuiti balaa ti vileni pelei ma, ti zeizu felegɔ pe ti ḡomi kpoigi ḡobaue nii é Gaḡaḡɔn, ti lopele βete, zɔiti ti lo zie voluve, zɔiti balaa ti lo zie voluve.

¹⁴ Aβenɛel ḡeni Zoabe ma: «Nà pɔ ga da-zunu lounḡoi tanigaa ta nɔnɔi tanigaa ti kɔ ga gilagila.» Zoabe ḡeni ma: «Zèe ḡa bu.» ¹⁵ Kɔḡɔ nu puugɔ maazu felegɔ (12) ḡulani Benzamen ma wolodamaiti saama, ta Sayile ná-doun zunui Isebaale letegi, salabusu puugɔ maazu felegɔ (12) ḡula Davide ná-kɔḡɔ nuiti saama. ¹⁶ Kɔḡɔ nui ḡilagilagi zili nu zoni nɔungi va, é boḡa zɔkpɔi lɔ ko kakamaue, eyesu ti pe ti loo vɔɔma. Ti Gaḡaḡɔn ḡobaue miná laasei peeni ga Boḡa Zɔkpɔ Balagi. ¹⁷ Kɔɔi wuzegeni ti yɔḡɔzu, é bɔi. Davide ná-nuiti ti ziɛni Aβenɛel ta Izelayele nuiti bu naama voloi.

¹⁸ Seluya ná-doun zunu savagɔ ḡeni salabusuiti saama: Zoabe, Aβisayi, ta Azayele. Azayele vegani bɔḡɔ ma, é bize, eḡe dopai é dɔbɔi zu. ¹⁹ E vileni Aβenɛel volu, é da kpe. E vileni naa volu, é la zegeni polu, é va li ga yeezazu vele baa ḡɔuvezu vele.

²⁰ Aβenεel ungi latini, é gaazaɗfagi wo, é ɗe ma: «Azayele, ɗa ɗa è pòlu?» Azayele ɗe ma: «Ungo, nà ve.» ²¹ Aβenεel ɗeni ma: «Li ga yeezai, ɓaa ɗɔvei, è vile salavusu zunu loungoi nii gila polu, è ná-kooɗɔ zoolaiti kula zea.» Kεε Azayele la ɗeni keeni, é va zeɗe polu. ²² Aβenεel ɗeni ma volu: «Zeɗe pòlu, lee vaa zu è diizu è vaa vai ma? Nà zoo ɗale gè wele è-liε Zoabe ɗaazu?» ²³ Kεε Azayele la ɗeni keeni, é va zeɗe polu. Aβenεel ná-kpeɛin ma ungi lo Azayele ɗogi zu, é ɗula ga polu velei. E looni gaama, é za ná nɔ. Nu nɔpe a la zeelina ve Azayele zaai ná, keni a la lo.

²⁴ Zoabe ta Aβisayi ti vileni nɔ Aβenεel volu, foloi daazuve kpein ti ɗa zeeli Ama ɗizei ma, Giya letemaue, Gabaɗɗon teebai zu velei. ²⁵ Benzamen nuiti ti ɗaaleeni ba, ti bun ɓoɗɔ ma Aβenεel ɗobave, ti gize unmaue zo. ²⁶ Aβenεel ɗa woɗɗula Zoabe ma, é ɗe ma: «Ade la looɗoga kooi ɗoozu ɓoɗɔ laalɗɔma ga boɗa zɔkpɔi? È la gaagaazu ga niima vaiti gaabelagi ɗa ga faa ɲu? Lee ɗa è maabɔunsu, è va bo ɗa-nuiti ma ga ti zeɗe ti-ɗeelointi polu?» ²⁷ Zoabe gooɗaavoteni, é ɗe ma: «Gè ɗonaa ɓooɗɔ GALAGI ma, nii é vulua, ni è la ɗeni ɓoeni ɗana, nà-nuiti ti ɗea yeſu wo ɓeezu yeſu lina sobu.» ²⁸ Zoabe puuugi veeni, koovebei pe ge loni, ti looɗo kooi va ta Izelayele nuiti kpeε vai va.

²⁹ Aβenεel ta ná-kooɗɔ nuiti ti zieni naama bidii negelein, Zuluden ma vetu nemai zu, ti zeeli Zuluden ma, ti kpude, ti Bitelon maaleve, ti zeeli Maɗanayime.

³⁰ Zoabe zeɗeai ma Aβenεel volu, é ná-koovebeiti pe gaaleeni ba. E ɗula Azayele volu, nu puugo

maazu taavuugo (19) g̃iligaa g̃a ti la g̃eni b̃oeni toligi ma, Davide ná-nuiti saama. ³¹ Kɛɛ Davide ná-nuiti ti nu unsavago nu vuulɔzita (360) vaani Benzamen nuiti ta Abenɛɛl ná-nuiti saama. ³² Ti liini ga Azayele ma voomai, ti maagulu kɛɛg̃ɛ ná-kabai zu Beteleyeme. Zoabe ta ná-kooɔɔ nuiti ti niini piin ziezɔ, ti zeeli Geebelɔn geelaalaosuve.

3

¹ Kooi lɛbini Sayile ná-pɛleyeg̃ei ta Davide ná-pɛleyeg̃ei yɔɔɔzu, kɛɛ Davide ná-pɛleyeg̃ei zɛbei g̃eni liizu ga wɔɔlɔa, Sayile ná-pɛleyeg̃ei zɛbei da li ga vɛlɛvɛlɛga.

*Davide ná-doun zunuiti
ti zɔlɔɔni Geebelɔn*

² Davide doun zunua zɔlɔɔni Geebelɔn. Ma mɔung̃i laa g̃eni ga Amenɔn, Zizeleyele nui Ayinoame ná-doun zunui. ³ Felesiɛi laa g̃ɛ ga Kileyabe, Abigayile ná-doun zunui, Kaalemele nui Nabale ná-poanzai. Savasiɛi laa g̃eni ga Abesalɔme, Maaka ná-doun zunui, Gesuul masagi Talemayi ná-doun anzanui. ⁴ Naanisiɛi laa g̃ɛ ga Adɔniya, Gagite ná-doun zunui. Dɔɔlusisiɛi laa g̃eni ga Sefatiya, Abitale ná-doun zunui, ⁵ ta dɔzitasisiɛi laa g̃ɛ ga Yiteleyame, Davide anzai Egela ná-doun zunui. Davide ná-doun zunuiti kana, ti zɔlɔɔni bɛ Geebelɔn.

Abenɛɛl g̃ili vai Davide va

⁶ Kooi g̃ɛai ma Sayile ná-pɛleyeg̃ei ta Davide ná-pɛleyeg̃ei yɔɔɔzu, Abenɛɛl losuve maaɔakpani Sayile ná-pɛleyeg̃ei wu. ⁷ Anzai g̃eni Sayile ya, nii é la vuluni ga zɔiti kɛvele, daa ga Lisepa, Aya ná-doun anzanui. Isebaale da zeli lo Abenɛɛl ma, é g̃ɛ ma:

«Lee vaa zu è laai kèe anzaì goba?» ⁸ Naama wootti ti wola wanani ABenèel ma, é gè Isebaale ma: «Da kàazu ga gile, nii é botii gèezu Zuda ve baa? Kaite nà woogègìladai gèezu è-gèe Sayile ná-pèleyegei ve, naa veè kèegèlointi ba, ta bòolaiti. Gè la vaani bu, è va loo Davide yeezu. Da gá è faagáaza daazu ùnma za, anzanui nii maauele ma. ⁹ GALA ge sò ná-ziiǵaawanaiti pè su, ni gè la losuve kpein kèeni, naa laazeeli vai zu, nii Góogó GALAGI minazegèa la Davide ve, é konai wo maazu, ¹⁰ é gè toǵa Izelayele ta Zuda masadai gúlazu Sayile ná-pèleyegei ya, é fe Davide ya, é lózei Dan, é li Beel-Seeba.» ¹¹ Isebaale la gèni zooni é va googáavote ga woo gíla kpalaa, mazóló é gèni wola luazu ba.

¹² ABenèel keelaiti teveni Davide ma, é gè ma: «Bè gíli ka nǵnǵ ga zooni nii? De minazegè kè yǵǵózu, nà zoo gè bǵ è va, gè Izelayele pè tati è ma.» ¹³ Davide gèni ma: «Zèe gá bu, da minazegè bǵǵó yǵǵózu, kèe faa gíla kpe maazu: da gèna vaa, kèni è va dèe ga Sayile ná-doun anzanui Mikale.» ¹⁴ Naama ziegi zu, Davide keelaiti teveni Sayile ná-doun zunui Isebaale ma, é gè ma: «Ànzai Mikale ve zèa, nii gè fuluai ga Filiseti nuiti ta-zunu ani laayǵóó ungilagi (100).»

¹⁵ Isebaale Mikale zegèni sinigi Paletiyele vǵ bè, Layise ná-doun zunui. ¹⁶ Paletiyele vilèni polu, é da wǵlǵ, é yèni polu, ti zeeli Baǵulime. Ti zeeliai ma niina, ABenèel gèni ma: «Galena ma, è li.» E gáleni ma.

¹⁷ ABenèel bǵèni Izelayele gèwolaiti pǵ, é gè ti ma: «Kaite wǵin gèa wo ma ga Davide gè ga wamasagi. ¹⁸ Yeeǵèǵalái zeelia, wo naama gèewotiiti kè. Mazóló Góogó GALAGI minazegève, é gè ma:

«Nà-botigε nui Davide gα gè nà-nuiti Izelayele nuiti unmɔɔsu ga maavele, gè ti gɔla Filiseti nuiti zea, ta ti zili nuiti pε zea.» »

¹⁹ Aβenεel bɔeni gαna nɔ Benzamen mavofodai vɔ. Naa vɔluma é liini Geeβelɔn, é naama vaiti daazeeli Davide ma, nii ti zooloni ma ta Izelayele nui mɔtaiti, naa vεε Benzamen mavofodai zu nuiti ba. ²⁰ E zeelini Davide vɔ bε Geeβelɔn, ta zunu vuufelegɔiti (20), niiti ti maazaani. Davide daami wola gεvele βeteni ti pε bε. ²¹ Aβenεel gɛni Davide ma: «Nà liizu, gè Izelayele nuiti pε gaale ba da-zobogi wu, màliq̄ii masagi, minazegegi gα gε wo yɔgɔzu, da masadai gε, velei nɔpε é pɔ la.» Naa vɔluma Davide yeeβeni Aβenεel va, é li ziileigi zu.

Zoabe Aβenεel vaa vai

²² Su la gɔozani, Zoabe ta Davide ná-nuiti ti da unkula, ti zege kɔɔmaυe ta. Ti vaani ga ani mɔinmɔin, niiti ti ti zoni kɔɔi zu. Aβenεel la mɔ gɛni Davide vɔ bε Geeβelɔn, mazɔɔɔ Davide βeni ba, é li ziileigi zu. ²³ Siεgi zu Zoabe ta ná-siεpoluiti ti zeelini la, ti gɛni ma: «Nεel ná-doun zunui Aβenεel gεa vaani masagi vɔ bε, naama ge βe ba, é li ziilei su.» ²⁴ Zoabe liini masagi vɔ bε, é gε ma: «Lee gα é keai? Aβenεel vaave è vɔ bε, doun è zε ná, é li βɔgɔ yeema. ²⁵ E Nεel ná-doun zunui Aβenεel ḡwεε sɔ! Ni paave è vɔ bε, naa gα nɔ ga é è yaava, é è lii veleiti ta è vaa veleiti kwεε, naa vɔluma é naa pε kwεε, nii è kεεzu.»

²⁶ Zoabe gɔlani masagi vɔ bε, é keelaiti teυe Aβenεel vɔlu. Ti Aβenεel gαaɣaleni ma, é zege ziεyεfei vɔ bε zɔligɔ, nii é Sila. Davide ḡwεε faa la gɛni naa zu. ²⁷ Aβenεel gαlegai ma ma Geeβelɔn,

Zoabe liini la dɔɔɔfuzu, taai ma zigɔɔdavɛ ɔfoozu velei, eɣe a ɣee dɔɔɔfuzu vaa wosu naa ma. Ti zeeliai ma miná, Zoabe bogai lɔɔni Aɓenɛɛl ɔgogi zu, é paa, nii a ke é deɣei Azayele vaa vai ɔotokula.

²⁸ Davide naama wooi menigai ma, nii keai, é ɣeni ma: «Nà-o, nà-masadai-yo gi-zɔ ge la Nɛɛl ná-doun zunui Aɓenɛɛl zaa vai zu ɔɔɔɔɔ GALAGI ɣaazu eyɛsu ɔɔ. ²⁹ Ma ɣasɔi pɛ ka laazu Zoabe ta ná-pɛɛyɛɣei unma! Mavofodai zu mina vala pɛ ga: kalapa kole nu, ɓaa gee nu, ɓaa nui a ɣe zeɛsu ga tukpɔi, é ɗa zie, ɓaa nii a za ga bogɔ zɔkpɔi, ɓaa nui daamianigi a ɓe valasu zea.» ³⁰ Zoabe ta deɣei Aɓisayi ti Aɓenɛɛl vaani, mazɔɔɔ é ti-leɣei Azayele vaani Gabagɔn ɣɔɔi zu.

³¹ Davide ɣeni Zoabe ta kɔɔɔɔ nuiti pɛ ma, ti ɣeni polu: «À wo ɣɔɔba zeɣeiti bali ga, wo ɔɔɔɔ maagɔli ga saa wɔɔ wo seɣei, wo Aɓenɛɛl ná-saa wɔɔi wo.» Davide ɣeni ziezu pooma ɣesui ɔolu velei. ³² Ti Aɓenɛɛl maagɔluni Geeɓelɔn, Davide kpeei ɣulani bu. Eyɛsu nuɓuseiti pɛ ti ɣeni koba, ti ɗa wɔɔ. ³³ Masagi saa wɔɔ wuyei nii looni Aɓenɛɛl ma, é ɣe ma:

«Lee vaa zu è zaai, Aɓenɛɛl, ga nu ɔakaiti saa velei?

³⁴ E-yeeiti su la ɣea ɣilini,
yɔɔɔɔ la ɣea è-ɣɔɔɔiti su,
keɛ è-ma ɔoomai looɔe,
eɣe nui nii toosu nuiti ti valaai ba.»

Nuɓuseiti pɛ ti tɔɔzeini ga wɔɔɔa ɔolu. ³⁵ Naa ɔoluma eɛe pɛ ge ɔɔini Davide la ga é daami wo, siegi zu foloi ɣeni ná la de, keɛ é konai nii woni, é ɣe ma: «GALA ge sò ná-ziiɣaawanai pɛ su, ni nà bulu

buḡa ḡila kpalaa miina, ḡaa gè daamiani nḡpe mi, foloi va ḡe é da.» ³⁶ Nuḡuseiti pe ti faa ḡwεeni, é lo naa va, ti va bu, eḡḡevelei ti ḡeni vaazu la masagi ḡεε vai pe bu. ³⁷ Kḡḡebeiti pe ta Izelayele pe ge kwεeni naama voloi ga masagi zḡ ge la Neel ná-doun zunui Aḡeneel ná-saa vai zu.

³⁸ Masagi ḡeni ná-botigε nuiti ma: «Wo suḡwεε nei ḡaa, ga masa ḡila ta é ga nu wola ḡila, naa ḡa toai za Izelayele? ³⁹ Masa ḡulḡi zieuve mà, keε zεbe wola la de zèa. Seluya ná-doun zunui niiti ma, ta ga zebesu nu wolaiti. ḡḡḡḡ GALAGI ḡḡḡḡi faa ḡḡḡḡ ḡe nui zala, é zoloo ná-faa ḡḡḡḡi ma.»

4

Iseḡaale zaa vai

¹ Siεgi zu Sayile ná-doun zunui Iseḡaale menini la ga Aḡeneel zaa ḡeebelḡn, zεbei ḡulani zea, ta dualuagi Izelayele nuiti pe soni. ² Zunu felegḡ ḡeni Iseḡaale ná-devei wu, ti ga kḡḡḡ kundigḡiti, ḡilagi laa ḡeni ga Baana, zḡi laa ga Leekaḡe, ti-ḡεε ḡeni ga Benzamen nui Limon, Beelḡte taazuve nu ḡeni de. (Beelḡte ḡeni ga Benzamen nuiti po. ³ Beelḡte nuiti ti velani, ti li, ti zei Gitayime, ti-mavofodaiti ta de miná zaḡḡaza.)

⁴ Zunu loun ḡila ge ḡeni Sayile ná-doun zunui Zonatan ve, kḡḡḡ felegḡi pe maaleḡḡεḡgai. Zizeleyele ḡḡḡi ma ziegi zu, kona dḡḡlugḡ ḡa é ḡeni zea. Sayile ta Zonatan ti zaa wooi vaai ma, doun zo anzanui seḡeni, é vela la, é ye gaazuvilei zu, é too, naa ḡḡḡḡ felegḡiti ti ḡula bu. Daa ḡeni ga Mefiḡaale.

⁵ Beelḡte nui Limon ná-doun zunui felegḡiti Leekaḡe ta Baana ti leeni Iseḡaale ná-pelei wu folo

gaalɔgai, naa ɣeni laani folo niimenii zu. ⁶ Ti leeni peɛ ɣoozuve eɣe ta ɣe molo zegezu, ti bogai vu kogi zu. Naa volu Leekabe ta keɣɣeloin Baana ti velani, ti li. ⁷ Ti leeni peɛ ɣoozuve, siegi zu é ɣeni laani la, é ɗa looɣo ná-betei zu daa vɛɛi wu, ti paa. Ti nɔungi leveni ba, ti biɛe la, ti ni piin ziezu Zuluden ma vetu nemɛi zu. ⁸ Ti liini ga Isebaale nɔungi masagi Davide vo Geebelɔn, ti ɣe ma: «Sayile ná-doun zunui Isebaale nɔungi ɣa, è zili nui Sayile nii é ɣea è ɣaiziezu ga é è vaa. Ɔooɣo GALAGI mǎligii masagi nɔnɔi votokulaa Sayile ta mavofodaiti ma za.»

⁹ Davide Beelɔte nui Limon ná-doun zunu felegɔiti goodaavoteni, Leekabe ta Baana, é ɣe ti ma: «Gè ɣonaa Ɔooɣo GALAGI ma, nii é vulua, nii é ùnmɔɔgai, é kùla kidaaviligiti pe su, ¹⁰ zai é vaani pò Sikelage, é Sayile zaa vai wo mà, é ɣeni kaazu ga woo niine vagɔ ɣa é daazeelizu mà, gè ɣeni ti so, ti paa, naa ɣa é ɣeni ga ná-woo niine vagɔi zulɔnɔgi, nii gè feeni zea. ¹¹ Siegi zu mu faa ɲu ɣe nuiti wo sɔbalala nui vaazu la ná-peɛi wu, daazuve, gè la ma ɲamai maɣaazaɣaboga wo ma ba, nii é wo-yeeti ma? Nà wo ɣulazu zoi va!»

¹² Gaamago Davide devei veeni ná-nuiti zea, ti ti vaa, naa voluma ti ti-yeeti ta ti-ɣɔɣɔiti teve ti va, ti ti zeɛ Geebelɔn kpoigi ɣobave. Ti Isebaale nɔungi zegeni, ti maɣfulu Abenɛɛl ná-kabai zu Geebelɔn.

5

*Izelaye masagi Davide
(1 Dolo Sevei 11:1-3)*

¹ Izelayele wolodamai zɔiti pɛ ti ɔaani Davide ɔɔ bɛ Geebelɔn, ti gɛ ma: «Ada ga zii gɪla, ta ɲama gɪla. ² Kaite Sayile ná-masadai ma ziegi zu gi unda, ɔa gɔ è gɛni losu Izelayele ná-kɔɔiti tuɔɔ. Gɔɔɔɔ GALAGI minazegeni è ɔɛ, é gɛ ma: «Da gɔ è gɛɛzu ga ná-nubusei Izelayele maabɛɛ nui, è gɛ ga ná-totuɔɔi.» » ³ Izelayele gɛwolaiti pɛ ti ɔaani masagi Davide ɔɔ bɛ Geebelɔn. Miná gɔ ti minazegɛ keɛni ná yɔɔɔzu Gɔɔɔɔ GALAGI gɔazu. Ti gulɔi zieni ma, keɛ vai zu ga Izelayele pɛ ma masagi.

⁴ Davide ná-konagi gɛni ga puusavagɔ (30), siegi zu é zeini la ga masagi. Kona ɔuunaanigɔ (40) gɔ é keɛni masadai zu. ⁵ E kona ɔɔfela ta alu ɔɔzita gɛɛni Geebelɔn, Zuda wolodamaiti unda, é ke ga kona ɔuusavagɔ maazu savagɔ (33) masadai zu Zeeluzalɛme, Zuda ta Izelayele wolodamaiti pɛ unda.

Zeeluzalɛme zo fai

(1 Dɔɔɔ Sɛvɛi 11:4-9;

14:1-2)

⁶ Masagi ta ná-kɔɔɔɔ nuiti ti liini Zeeluzalɛme laalɔɔɔma, nii a ke ti kɔɔi ɔɛɛ Yeeɔuse nuiti ba, niiti ti gɛni zeini naama yooi zu. Naati ti gɛni Davide ma: «È la lɛa taai nii zu pɛ! Mazɔɔɔ anɛɛ gaazuɔɔle nuiti ta dekpɔ nuiti ta è laavili.» Naa ɔolu gɛni ga Davide la lɛa taazuɔɛ pɛ. ⁷ Keɛ Davide Siyɔn zoni, taai nii makɛgai ga sigɪ gaagɔozagiti, ti ná laasei pɛɛ ga «Davide ná-taa wolai.»

⁸ Naama voloi, Davide gɛni ná-kɔɔɔɔ nuiti ma: «Zɔi é pɔ é zie Yeeɔuse nuiti bu, é leve nɔ ga zie yei ɔɛlei, é zooi wu, toɔa zeeli ti ma, dekpɔ nui ta gaazuɔɔle nui niiti wɔinzegeɔɛ mà.» Miná gɔ

faalaalii naa zefeni ná ga: «Gaazuḡole nui ta dekpui nui ti la lea p̄lei wu.» ⁹ Davide zeini taazuve, é ná laasei p̄e ga «Davide ná-taa wolai.» E ta b̄ni taai zeb̄i va ga p̄leiti ta siḡgiti, niiti é ti loni maagoolii zu. ¹⁰ Davide zeb̄i ḡeni liizu ga w̄ol̄a, tama Ḡoḡḡ GALAGI Fai-P̄-Maliḡii ḡeni ba.

Tiil masagi Ḡilame ná-keelaiti
(1 D̄l̄o Sevei 14:1-2)

¹¹ Tiil masagi Ḡilame keelaiti teveni Davide ma, é s̄dele guluiti teve ma, ta p̄le maalee nuiti, naa ve k̄tu zaḡa nuiti ba. Ti masa p̄lei loni Davide ve. ¹² Davide kw̄eni naazu ga Ḡoḡḡ GALAGI t̄un toga ga Izelayele masagi, ta é ḡeni ná-masadai ḡaaw̄ol̄ozu, ná-nuḡuseiti maavele ma, Izelayele nuiti.

Davide ná-doun zunuiti
ti z̄l̄b̄ni Zeeluzal̄eme
(1 D̄l̄o Sevei 3:5-9;
14:3-7)

¹³ Davide zeḡeai ma Geebel̄on, é li zeizu Zeeluzal̄eme, é anza ḡiligaa vuluni, ta é tanigaa ze, niiti ti la vuluni ga z̄iti kevele. E doun zunuiti ta doun anzanuiti s̄l̄b̄ni naati ba. ¹⁴ Davide ná-doun zunuiti daaseigiti kaa, niiti ti z̄l̄b̄ni Zeeluzal̄eme: Samua, S̄ḡaḡe, Natan, Sal̄m̄on, ¹⁵ Yiḡaal, Elisua, Neef̄eḡe, Yafia, ¹⁶ Elisama, Eliada, ta Elifeel̄ete.

Davide ná-f̄nifaamaiti Filiseti nuiti ma
(1 D̄l̄o Sevei 14:8-16)

¹⁷ Siḡi zu Filiseti nuiti ti menini la ga ti Davide zeida ga Izelayele masagi, ti gul̄i zie ma, ti leeni gaizie vai ma. Davide ma wooi menini, é yei

koolafai zu. ¹⁸ Filiseti nuiti ti vaani ga kooi, ti vu Lefayime vetugi zu. ¹⁹ Davide Gooḡḡ GALAGI ḡaazaḡani, é ḡe ma: «Nà zoo nei ḡè li Filiseti nuiti daalḡḡma? Da ti lo nei zèezu ba?» Gooḡḡ GALAGI gooḡaavoteni, é ḡe ma: «Li, tōzei zeḡe ma nape ge la ba, nà Filiseti nuiti dōzu è yeezu.»

²⁰ Davide zeelini Baale-Pelasime, é vōni ti ma miná. Davide ḡeni ma: «Gooḡḡ GALAGI zeḡe wōuve sili nuiti ta-ḡḡḡḡgi va tūḡḡ, eḡevelei ziei a da kaafai ḡolo la.» Naa ḡa é keeni, ti ná laasei peeni ga Baale-Pelasime (nii poluve ga «Maligii nii é zeḡe wōozu»). ²¹ Filiseti nuiti ti ta-ḡḡḡḡ ganigiti tooni ya miná, Davide ta ná-kōḡḡ nuiti ti naati seḡe.

²² Filiseti nuiti ti ḡaleni ma volu ga kooi, ti vu Lefayime vetugi zu. ²³ Davide Gooḡḡ GALAGI ḡaazaḡani volu. Naa gooḡaavoteni, é ḡe ma: «Mina ti laafomi. Gula ga ti volu velei, da zeelizu ti ma guluiti tetemave. ²⁴ Siegi zu è nu ḡḡḡḡ lugi menisu da guluiti saama, zuvile, è va, mazolō nāzu ḡa ḡè losu da è luḡḡ, nii a ke ḡè vōni Filiseti nuiti ma.» ²⁵ Davide naa ḡeni, nii Gooḡḡ GALAGI boni ma. E vōnini Filiseti nuiti ma, é da ti be, é zo Geeba, é zeeli Geezel.

6

*Davide lii vai
ga minazeḡe kesui Zeeluzaleme
(1 Dolo Sevei 13:1-14)*

¹ Davide Izelayele ḡḡḡḡ nu vapagiti gaaleeni ba volu, ti ḡe ga nu waavuusavago (30 000). ² Naa voluma, é vileni pelei ma ta naama ḡḡḡḡḡḡḡ pe, ti

ɗa li Baalee-Zuda ga ti va ga GALA ná-minazege kesui, nii Gooɗo GALAGI laaseigi maalolisu ma, Fai-Pe-Maliɗii, é zeini seeluɓeinti unda. ³ Ti minazege kesui ɗulani Aɓinadaɓe ná-pelei wu gize unmaɓe, ti da wotolo niinei zu. Aɓinadaɓe ná-doun zunuiti Uza ta Ayiyo ɗa ti ɗeni loni wotoloi luɗo. ⁴ Ti minazege kesui zegeni Aɓinadaɓe ná-pelei wu gize unmaɓe, ti da lii la. Ayiyo ɗeni ziezuzo wotoloi luɗo. ⁵ Davide ta Izelayele nuiti pe ti ɗeni ɗoozuneezu Gooɗo GALAGI ɗaazu, ti da geingein ganigi ma ziiti pe gein, niiti ti ɓeteai ga sipele gului, naa ɓee kɔnigiti ba, ta papaiti, tamadegiti, sekeiti, ta koteɗiti.

⁶ Ti zeeliai ma Nakon ná-molo loɗazuɓe, nikiiti ti buneni, ti ɗeni ɗeezu, ti GALA ná-minazege kesui loo. Uza yeemaaleni, é so. ⁷ Gooɗo GALAGI yiiɗaawanani Uza ma, é doɗa náɓe no, tɔzei ná-faɗaazagi va. Uza zaani miná, GALA ná-minazege kesui ɗobaɓe.

⁸ Davide yiiɗaawanani, mazɔɔo Gooɗo GALAGI nii ɗeɗala loɗai woni ga Uza. Ná laasei ge ɓeeni ga Peelese-Uza (nii poluɓe ga «é ɗulaɓe Uza ma»), naama laaseigi ɗa de é ba zaafaza. ⁹ Naama voloi Davide wola luani Gooɗo GALAGI va, é da ɓoɗo ɗaazaɗa ga: «Nà zoo ɗale gè le ga Gooɗo GALAGI ná-minazege kesui pò be?» ¹⁰ Davide la ɗeni vaani bu, é va li ga Gooɗo GALAGI ná-minazege kesui pò be, Davide ná-taa wolai zu. Ti liini la Gate nui Wɔɓede-Edome ná-pelei wu. ¹¹ Gooɗo GALAGI ná-minazege kesui yeni ná alu saɗago laawu. Gooɗo GALAGI tuya looni Gate nui Wɔɓede-Edome ɓe ta ná-peleyeɗei pe.

*Minazege kesui zeeli vai Zeeluzaleme
(1 Dɔlɔ Sevei 15:25--16:3)*

¹² E woni Davide ma ga Gɔɔɔɔ GALAGI tuya loove Wɔɔɔde-Edɔme ná-pɛleyeɔɔi ve ta nɔnɔiti pɛ, GALA ná-minazege kesui maavele ma. Názuve Davide liini, é GALA ná-minazege kesui zege Wɔɔɔde-Edɔme ná-pɛlei wu, é lii la Davide ná-taa wolai zu, koozunɛɛ wolai zaama. ¹³ Minazege kesui zege nuiti ti kɔɔɔ lo dɔzita ɔɔai ma, Davide niki zine wola ɔɔla ta niki ɔɔkpa gila kulani ga zalaɔai. ¹⁴ Davide ɔɔeni kuai wosu ga zɛbei pɛ Gɔɔɔɔ GALAGI ɔɔaazu, maagiliai nɔ ga geze zegei, kulaai ga zalaɔa ɔɔla nuiti ta-zegei. ¹⁵ Uele ɔɔana Davide ta Izelayele nuiti pɛ ti liini la ga Gɔɔɔɔ GALAGI ná-minazege kesui Zeeluzaleme, ga koozunɛ wootti ta puvu feɛ wootti.

¹⁶ Tei Gɔɔɔɔ GALAGI ná-minazege kesui ɔɔeni læzu Davide ná-taa wolai zu, Sayile ná-doun anzanui Mikale lɔni, é da wele fenɛteɛ laave. E masagi Davide ɔɔaani, é da vili, é da kuai wo Gɔɔɔɔ GALAGI ɔɔaazu. E Davide velevɛleni yiimave.

¹⁷ Ti vaani ga GALA ná-minazege kesui, ti da sege ɔɔotai wu, nii Davide toni be. Davide gala zalaɔaiti ta ziilei zalaɔaiti kulani Gɔɔɔɔ GALAGI ve. ¹⁸ Davide begai ma ga zalaɔai naati kula, é tuya looni nuɔuseiti be, Gɔɔɔɔ GALAGI Fai-Pɛ-Maliɔii laaseigi zu. ¹⁹ E zɛba é daamianigi ɔɔaɔwe Izelayele nuiti pɛ ba, zunuiti ta anzanuiti, eɛe gilagi ilagi ɔɔulu ɔɔilagila sɔɔɔni, ta sua mɔgai, é veɛ leezen vɔɔi ma ɔɔuun gilagila ba. Naa vɔluma, eɛe pɛ ge ɔɔaleni ma ná-pɛlei wu.

²⁰ Davide ɔɔaleni ma ná-pɛlei wu ga é tuya loo ná-pɛle wu nuiti be. Sayile ná-doun anzanui Mikale

daagomini, é gɛ ma: «Ee! Gaamazu Izelayele masagi lebiya zolɔɔge za, é gɔba nakai gɔlavɛ ná-botigɛ nuiti ta-wotigɛ anzanuiti gaazu, ege zunu nakai ta nɔ!» ²¹ Davide Mikale woogaaivoteni, é gɛ ma: «Gɔɔgɔ GALAGI gɔa gè nà-koozunɛɛi gɔlaai gaazu, nii é yiimazegeai ga ze, é è-gɛɛ yɛ ná, ta ná-pɛleyegei pɛ, é kè ga ná-nubuseiti Izelayele nuiti talotugɔi. Nà koozunɛɛi gɔla dɛ volu, dɛbi vai ma. ²² Nà dɛ bɔgɔ vɛlevɛɛsu volu, é leve nii va keai, gè bɔgɔmaayei. Kɛɛ naa pɛ ge gɛɛ va, lebiyai gɔa ve bè, botigɛ anzanui naati zea, niiti è vaazu ti ma.» ²³ Sayile ná-doun anzanui Mikale la gɛni doun zolɔɔni, eyɛsu é za.

7

GALA ná-minazegegi
Davide mavofodaiti bɛ
(1 Dɔɔ Sɛvɛi 17:1-15)

¹ Tɛi masagi Davide zeini ná-pɛɛi wu, ta Gɔɔgɔ GALAGI doogɔ feeni zea, é kula sili nuiti pɛ zea, niiti ti gɛni maagoolii zu, ² é gɛni GALA goo wo nui Natan ma: «Wɛɛ! Nà niizu masa pɛɛi wu, nii togai ga sɛdele gului, GALA ná-minazege kesui ma ge da ni sege vɛɛ wu.» ³ Natan masagi woogaaivoteni, é gɛ ma: «Li, nii nɔpɛ é è yiima, è kɛ, mazɔɔɔ Gɔɔgɔ GALAGI gɔa è va.»

⁴ Kɛɛ naama bidii, Gɔɔgɔ GALAGI bɔɛni Natan vɔ gani: ⁵ «Li, è gɛ ná-botigɛ nui Davide ma: «Gɔɔgɔ GALAGI wooi gaa: Da gɔa è gɛɛzu è pɛɛ lo bè, vɛ ná zɛi ná? ⁶ E lɔzei Izelayele nuiti kula yee ma bè Ezipete yooi zu, é zeeli za ma, sɛizu la ga pɛɛ wu, gè gɛni ti va sege vɛɛi wu, GALA daagomi sege vɛɛi

wu. ⁷ Yeedɛɣɣalai nii pɛ gè kɛɛni Izelayele nuiti polu, gè ɣeni totuɣɔiti seizu, kɛɛ ti zaama bɛ ɣa gè ɣeni ma: Lee vaa zu wo la pɛɛ losu bè ga sɛdele gului?»

⁸ «Pɛɛ, nii ɣa è liizu niina, è bo nà-botigɛ nui Davide ma: ‹Gooɣɔ GALAGI Fai-Pɛ-Maliɣii wooi ɣaa: Nà ɣa gè è zegeni baala makesuɓe tufa letɛiti su, gè è ɣɛ ga nà-nuɓuseiti Izelayele nuiti ta-lotuɣɔi. ⁹ Nii pɛ è yeeɓua bu, zɛɣɛ è va naati pɛ su, gè è zili nuiti pɛ suwuɣaaleɓe. Nà lebiya laasei feezu è ya, ga etea nu wolaiti tɔnɔi ɣɛɓele. ¹⁰ Nà seizu veezu nà-nuɓusei Izelayele nuiti zea, ɓe ta zeɪ ná, ti la luaa ani nɔpɛ ba, telebotala nuiti ti la mɔ tɔɔzeida ga ti va da ti bɔɓo ga ma mɔungi zu ɣɛɓele, ¹¹ eɣɛɓelei tukpɔɣaaleɓe nuiti ta-ziegi ɣeni la, niiti gè ti zeini nà-nuɓusei Izelayele nuiti unda. Nà dooɣɔgi veezu è ya, gè è unmɔɔ è zili nuiti ma. Naa ɓoluma, nɔun nà, Gooɣɔ GALAGI, nà dɛɛzu ga de ga da-ɓeɣeɣɛi ɣa ɣɛɛzu ga masa pɛɣeɣɛi.

¹² « ‹Siegi zu è lii voloi zeelizu la è-mɛmɛwolani pɔ, nà è-mavofodai ta bɔɣɔbɔɣɔ sei ga è-ɓotogi masadai zu, gè ná-masadai zeɪ. ¹³ Tɔ ɣa é vaazu pɛɛ losu bè, nà ɓaa ná-masa kpɔkpɔgi maazu eyɛsu ɣɔ. ¹⁴ Nà bɔɣɔi nà ɣɛ bɛ ga ɣɛɣɛi, tɔun ge ɣɛ bè ga doun zunu. Ni a faa ɲɔu ɣɛɛna, nà maagɔlo, eɣɛɓelei doun kɛɣɛi a da ná-doin maagɔlo la. ¹⁵ Kɛɛ gè la nà-nuɓɔɣɔlai maagɔozaa ba pɛ, eɣɛɓelei gè maagɔozani la Sayile va, nii gè dikpini, gè è ɓile ga potogi. ¹⁶ Da-ɓeɣeɣɛi ta da-masadai ta zeɪ ga pagɔ gàazu eyɛsu ɣɔ, da-masa kpɔkpɔgi la ɲiikpiga eyɛsu ɣɔ.› »

¹⁷ Natan liini, é niima ɓɔɛiti pɛ ta ma ɣulakɛɛmaiti pɛ daazeeli ga pagɔ Davide ma.

Davide ná-maanεεηει
(1 Dóló Σεει 7:16-27)

¹⁸ Naa gεai ma, Davide liini, é zei Góogó GALAGI gaaazu, é GALA fali gani: «Màliqíi, Góogó GALAGI, ná ga leeni, ná-peleyegei balaa ka ga leeni, è liizu dàazeelizu, ve gè ná? ¹⁹ E la mǎ naa gfaani ga faa wola, Màliqíi, Góogó GALAGI, è minazegea volu bè, nèi gè ga da-wotigε nui, ga velela vele vaiti ti maagóozaai, é vile ná-masa peleyegei va. Màliqíi, Góogó GALAGI, velei gana da da nuβusei zo da nei? ²⁰ Lee gíli ka ná bo è ma, é veε nii va? Màliqíi, Góogó GALAGI, da bógó è kwèε, nèi gè ga da-wotigε nui. ²¹ Da-minazegegi ta da-leveiti maavele ga é kea, è niima vaa wolaiti kea, è lati, è ti gúla bè kelema, nèi gè ga da-wotigε nui.

²² «Ee, Màliqíi, Góogó GALAGI, è wǎlβve! Nu nǎpe ge la ga è gεvele, gaamazu gala kili nǎpe ge la ná, é gúla è volu, egεvelei nǎ gi menigai la ga giwoiyegεiti. ²³ Eteai zu, zii βεgele ga é ga da-nuiti Izelayele nuiti kevele, nii è liai, è ti unmǎǎ, ti gε ga da-nuβuseiti, ta è bógó wǎlβ? E la zii gíligi tanigaa βεeni baa ta ta-galagiti da-nuβuseiti tuǎǎ, niiti è ti unmǎǎgai, è ti gúla Ezipete yooi va. ²⁴ E da-nuβusei Izelayele nuiti seida ga ti gε ga da-nuβuseiti eyεsu gó. Da ma, Góogó GALAGI, è gεa ga ta-GALAGI.

²⁵ «Niizu niina, Màliqíi, Góogó GALAGI, soma kae, è baa da-minazegegi maazu, nii kea bè, nèi gè ga da-wotigε nui, ta ná-masa peleyegei ve. Ke, egεvelei è boga la. ²⁶ Naazu da lebiyai zǎlǎ eyεsu gó, ta nuiti ti gε ma: «Góogó GALAGI, Fai-Pε-Maliqíi ga é ga Izelayele ná-GALAGI!» Nèi gè ga da-wotigε nui Davide, ná-masa peleyegei mina niikpi pe è

ɣaazu. ²⁷ Mazɔɔ, ee, Gɔɔɔ GALAGI Fai-Pɛ-Maliɣii, Izelayele ná-GALAGI, ɗa ɓɔɣɔi ɣa è dea ga ze, nɛi gè ga ɗa-wotiɣe nui, ga ɗa masa pɛleyeɣei losu bè, naa ɣa é kea gè gaabaa zɔɔga, gè niima maanɛɛ woɔi laazeeli è ma.

²⁸ «Niizu niina, M̀aliɣii, Gɔɔɔ GALAGI, ɗa ɣa è ga GALA, è-laawooiti ta ga gaamai, ɗa ma ka è minazeɣea bè ga undaanɛi nii, nɛi gè ga ɗa-wotiɣe nui. ²⁹ Soma mu niina, è tuya loo ná-masa pɛleyeɣei ma, nii a ke é ye ná ɣɔ è ɣaazu. Mazɔɔ, M̀aliɣii, Gɔɔɔ GALAGI, ɗa ɣa è minazeɣea, ɗa-luyai maavele nɔ ɣa a ke, nɛi gè ga ɗa-wotiɣe nui, ná-masa pɛleyeɣei tuya zɔɔ.»

8

Davide zobo sɔɔ fai

zɔɔma ziiti ma, ti maagoolii zu

(1 Dɔɔ Sevei 18:1-13)

¹ Naa voluma Davide vɔnini Filiseti nuiti ma, é ti ɣaazu unfe seɣe, é ta-ɣaabaai ɣula ti ya.

² E vɔnini ɓalaa Moabe nuiti ma. Niiti é ti zoni, é ti laani zooli ma, é ti ɣaagwe su ga seizu savago ga galui. Nu zeizu savagɔi zaama, é seizu felegɔiti paani, é seizu ɣilagi ye vulua. Moabe nuiti ti ɣoloni Davide ve, ti ɗa mului zala ma.

³ Naa voluma Davide vɔnini Sɔɓa masagi Gadadeezɛɛl ma, Leɣɔbe ná-doun zunui, siɛgi zu é ɣeni liizu la ga ná-masadaɔi zeɔɗa volu zie wolai Ufelate maave. ⁴ Davide soo ɓize zalaɓusu waagila undɔfela (1 700) zoni, ta siɛ kɔɣɔa zalaɓusu waavuufelegɔ (20 000). E wotolo ɓize zoo unɣila (100) makɛni. E mɔtalti kɔɣɔɓolu jataiti teveni.

⁵ Siili yooi zu nuiti ti ɣeni Damase, naati ti vaani bɔsu Sɔba masagi Gadadeezeel va. Davide nu waavuufelegɔ maazu felegɔ (22 000) vaani ti va. ⁶ Naa voluma, Davide kundigɔiti seini Damase yooi zu Siili nuiti saama. Siili nuiti ti ɣoloni Davide ve, ti da mului zala ma. Gɔɔɔɔ GALAGI ɣeni fɔnifaamai veezu Davide ve, ve kpein é ɣeni liizu ná ga kɔɔi. ⁷ Davide zanu kɔɔɔɔ zepɛgiti seɣeni, niiti ti ɣeni Gadadeezeel ná-salavusuiti zea, é li ga tiye Zeeluzalɛme. ⁸ Davide kɔlu bɔi mɔinmɔin seɣeni masagi Gadadeezeel ná-taa wolaiti su, Beeta ta Beelɔtai.

⁹ Siegi zu Gamate masagi Tɔyi mɛnini da ga Davide vɔnigɛ Gadadeezeel ná-kɔvɛbɛiti pɛ ma, ¹⁰ é ná-doun zunui Yɔlame leveni Davide ma ga é tuvɔ, ta é mama fala vai zu Gadadeezeel va, é vɔni ma, tɔzei Tɔyi ta Gadadeezeel ti ɣeni kɔɔi ɣa nɔ ɣɔ. Yɔlame liizuve, é liini ga sɔlai ma zii pɛ, niiti ti ɣeni ga walii, zanugi, ta kɔlu bɔigi. ¹¹ Masagi Davide ti veeni Gɔɔɔɔ GALAGI ve, eɣɛvelei é keeni la niina ga walii ta zanugi, nii é kulani zɔɔma zii ɣiligiti zea, niiti é vɔnini ti ma: ¹² Edɔme nuiti, Moaɔɛ nuiti, Amɔn nuiti, Filiseti nuiti, ta Amaleke nuiti, ta nii kpein é soni kɔɔi zu, é kula Sɔba masagi Gadadeezeel ya, Legɔɔɛ ná-doun zunui.

¹³ Davide lɔɣi mɔta ɣulani, siegi zu é ɣaleni la ma, fɔnigai ma Edɔme nu waapuugɔ maazu lɔsavai (18 000) ma, Kpɔlo Uɛtugi zu. ¹⁴ Naa voluma, é kundigɔiti seini Edɔme yooi ná pɛ su. Edɔme nuiti pɛ ti ɣoloni Davide ve. Gɔɔɔɔ GALAGI ɣeni fɔnifaamai veezu Davide ve, ve kpein é ɣeni liizu ná ga kɔɔi.

*Davide ná-botigɛ nu wolaiti daaseigiti
(1 Dɔlɔ Sevei 18:14-17)*

¹⁵ Davide masadai ɣɛɛni Izelayele pɛ unda, é ɣɛni tukpɔi ɣaalevezu ga sɔledai ná-nuɓuseiti pɛ bɛ. ¹⁶ Seluya ná-doun zunui Zoabe ɣa é ɣɛni ná-kɔɔvebei unda, Ayilude ná-doun zunui Zɔzafate ɣɛ ga seve make nui, ¹⁷ Ayituɓe ná-doun zunui Sadɔke, ta Aɓiataal ná-doun zunui Ayimeeleke ti ɣɛ ga zalaɣa ɣula nuiti, Selaya ɣɛ ga seve ɣɛ nui. ¹⁸ Yegɔyada ná-doun zunui Benayaɣu ɣa é ɣɛni Kelete nuiti ta Peelete nuiti unda, niiti ti ɣɛni ga masa make nuiti. Davide ná-doun zunuiti ti ɣɛni ga zalaɣa ɣula nuiti.

9

*Davide yeezei vai
Zonatan ná-doun zunui Mefiɓaale wu*

¹ Davide gaazaɣagi woni, é ɣɛ ma: «Sayile ná-pele wu nui ta yege nei vulua? Nà pɔ gè woogɛɣilada ɣɛ bɛ, Zonatan maavele ma.» ² Sayile ná-peleyeɣei wu botigɛ nui gila ge ɣɛni ná, daa ga Siɓa. Ti vaani la masagi ɔɔ bɛ. Davide gaazaɣani, é ɣɛ ma: «Da ɣa è ga Siɓa?» E gooɣaavoteni, é ɣɛ ma: «Nà ɣa gè ga Siɓa, da-wotigɛ nui.» ³ Masagi da gaazaɣa, é ɣɛ ma: «Nu vulu nɔpɛ ge la yɛni Sayile ná-peleyeɣei wu, nii nà zie bɛ ga GALA ná-woogɛɣiladai?» Siɓa gooɣaavoteni, é ɣɛ ma: «Zonatan ná-doun zunui gila ka de ná, nii kɔɣɔ felegɔi pɛ maalɛɣɛɣgai.» ⁴ Masagi ɣɛni ma: «Mini ɣa é ná?» Siɓa gooɣaavoteni, é ɣɛ ma: «Togɣa Lodeɓaal, Makiil ná-pelei wu, Amiyele ná-doun zunui.» ⁵ Masagi Davide nu leveni, ti li, ti sege

Lodebaal, Amiyele ná-doun zunui Makiil ná-pelei wu.

⁶ Siégi zu Sayile ná-dounloin, é ga Zonatan ná-doun zunui Mefíbaale zeelini la Davide gákala, é nókóni masagi wu. Davide tolini, é gɛ ma: «Mefíbaale!» Naa gɛ ma: «Wɛɛ ná va, da-wotigɛ nui.» ⁷ Davide gɛni ma: «Mina lua. Nà woogɛgílada gɛɛzu è vɛ, è-gɛɛ Zonatan maavele ma. Nà è-gɛwola Sayile ná-zooi pɛ feezu volu è ya, da bɔgɔi da gɛ laamiizu nà-tabalii gá folo-o-folo.» ⁸ Mefíbaale nókóni, é gɛ ma: «Masagi, lee vaa zu è yiizoolɛzu ga ze, nɛi gè la vizóni gile voomai va?»

⁹ Masagi Síba lolini, Sayile ná-botigɛ nui, é gɛ ma: «Nii kpein é gɛa ga Sayile ta ná-peleyeɛgɛi nɔnɔ, gè ti pɛ fea è-maliɔii ná-dounloin ya. ¹⁰ Da ve-o, è-loun zunuiti be-o, da-wotigɛ nuiti be-o, wa gɛɛzu tii gɛɛzu bɛ. Nii wa sɔlɔna, wo vaa la, naa gá é gɛɛzu ga è-maliɔii ná-peleyeɛgɛi gɔnɔgi. Mefíbaale bɔgɔi gá gɛɛzu laamiizu nà-tabalii gá folo-o-folo.» Síba ma, zunu loun puugɔ maazu lɔlɔlugɔ (15) gá é gɛni zea, ta botigɛ nu vuufelegɔ (20). ¹¹ Síba gɛni masagi ma: «Nii kpein maliɔii masagi bogai mà, nɛi gè ga da-wotigɛ nui, nà ti pɛ kɛɛzu.» Mefíbaale ma ge gɛni daami wosu masagi ná-tabalii gá, eɛgɛ masagi ná-doin ta. ¹² Zunu loun gíla ge gɛni Mefíbaale ya, nii daa gɛni ga Mika. Síba ná-pele wu nuiti pɛ ti gɛni botii gɛɛzu Mefíbaale vɛ. ¹³ Mefíbaale yɛni Zeeluzalɛme, é da laami masagi ná-tabalii gá. Kɔgɔ felegɔiti pɛ maaleɛgɛfɛni.

10

*Amɔn masagi Davide ná-keelaiti unfe fai
(1 Dɔlɔ Sevei 19:1-5)*

¹ Naa voluma Amɔn masagi zaani, ná-doun zunui Ganun zeipotogi zu ga masagi. ² Davide ɣeni ma: «Nà woogɛɣilada ɣɛɛzu Ganun vɛ, eɣevɛlei kɛɛɣɛ Naɣfase woogɛɣiladai ɣeni la bè.» Davide ná-botigɛ nui tanigaa leveni ga ti bɛna fe bɛ kɛɛɣɛ zaa vai zu. Siɛgi zu Davide ná-botigɛ nuiti ti zeelini la Amɔn yooi zu, ³ Amɔn lotuɣɔiti ti ɣeni ta-masagi Ganun ma: «Da kaazu ga è-ɣɛɛ ná-lebiya ɣa é kɛɛzu Davide gaanɛɛnɛ nua levesu la è ma baa? Taai ɣwɛɛ fai ta pɛtɛ fai laade baa, nii a kɛ ti va kologolo yeeta?»

⁴ Ganun Davide ná-keelaiti soni, ti ti-bɛɛɛiti gilazuvɛti bo, ti ti ɣɔba zɛɣɛiti tevɛga, é zo bu, é lɛ ti-zaamavɛ letemavɛ, ti bɛ ti va, ti da li. ⁵ Davide mɛnini nii keai. E keela leveni ti luɣɔ, mazɔɔ naati ti wola unfeni. E ɣɛ ti ma: «À yɛ Zeeliko eyɛsu wo-bɛɛɛiti ti lɛ volu, wa va niina.»

*Davide vɔni fai Amɔn ta Siili nuiti ma
(1 Dɔɔ Sɛvɛi 19:6-19)*

⁶ Amɔn nuiti ti kaani ga ti bɔɣɔ wɔinzeɣɛa Davide ma. Ti salavusuiti gaiziɛni zou ɣiligaa zu: salavusu waavuufelegɔ (20 000) Siili nuiti saama ti Bɛte-Lɛɣɔbɛ, ta Sɔba, salavusu waagila (1 000) Maaka masagi vɔ bɛ, ta salavusu waapuugɔ maazu felegɔ (12 000) Tɔbɛ vɔ pelei. ⁷ Davide mɛnigai ma, é Zoabɛ leveni ti laalɔɣɔma, ta Izelayɛle ɣɔvɛbɛiti pɛ.

⁸ Amɔn nuiti ti ɣulani, ti lo kɔɔɣɔ vai ma, ta-laa wolai laavɛ. Siili zalavusuiti, niiti ti zɛɣɛni Sɔba ta Lɛɣɔbɛ ta Tɔbɛ, é vɛɛ Maaka zalavusuiti ba, naati pɛ ti ɣeni loni yɛ kɔɔ lɔbɔi zu. ⁹ Zoabɛ kaai ma ga kɔɔɣɔzu vɛ ɣa fele vɔɔma, vɛlɛlavɛ ta voluzu vɛlei, é yeeloni kɔɔɣɔ nu ɣɛzɛɣɛzɛgiti ba, é ti vile Siili nuiti daawu kɔɔɣɔ vai ma. ¹⁰ E kɔɔvɛbɛi mɔtai

ma lotuḡḡlai ḡalivaani keeḡḡeloin Aḡisayi ma, naati ti lo Amḡn nuiti daawu kḡḡḡ vai ma. ¹¹ Zoabe ḡeni keeḡḡeloin Aḡisayi ma: «Ni Siili nuiti zeevi ka mḡinna mḡ, ḡa va, è ḡḡ bḡ. Ni Amḡn nuiti zeevi ka mḡinna è ma, nḡ va, ḡè ḡḡ è va. ¹² Zebzeḡe, ade kḡḡi ḡḡ, de da-nuḡuseiti maalobo, ta da-ḡALAGI nḡ-taaiti. ḡḡḡḡ GALAGI naa ḡe, nii pagai gaazu!»

¹³ Zoabe ta nḡ-kḡḡvebei ti lopele ḡeteni kḡḡḡ vai ma, Siili nuiti daalḡḡma, naati ti velani ba. ¹⁴ Amḡn nuiti ti kaai ma ga Siili nuiti ti vela, tiya ḡalaa ti velani Aḡisayi va, ti li ta-laazu. Zoabe zegeni Amḡn nuiti polu, é ḡale ma Zeeluzalame.

¹⁵ Siili nuiti ti kaai ma ga Izelayele nuiti ti vḡniga ti ma, ti ta-ḡḡḡvebei pe gaaleni ba. ¹⁶ Masagi ḡadadeezel keela leveni, ga ti Siili nui zḡiti gaale ba, niiti ti zie wolai Ufelate volu vele. ḡadadeezel nḡ-kḡḡḡfulubai Sḡḡake loni ti luḡḡ, ti zeeli Geelame.

¹⁷ Davide faa ḡweegai ma su, é Izelayele ḡḡḡḡ nuiti pe gaaleni ba, ti Zuluden ḡude, ti li Geelame. Siili nuiti ti ḡevele ḡeteni ga ti vala Davide va, ti kḡḡi lḡzeini. ¹⁸ Kele ti velani Izelayele nuiti ba. Davide kḡḡḡ wotolo undḡfela (700) zu zalavusuiti paani, ta soo ḡize zalavusu waavuunaanigḡ (40 000). Zeezeelini ḡalaa ta-ḡḡḡḡfulubai Sḡḡake ma, naa za nḡve. ¹⁹ Tei masagi niiti kpein ti ḡḡni ḡadadeezel va, ti kaani ga Izelayele ziaa ti wu, ti ziileigi ḡaizieni yḡḡzu ta Izelayele, ti ḡolo Izelayele ve. Naa voluma Siili nuiti ti ḡeni luazu ga ti va li ḡḡsu Amḡn nuiti ba.

11

Davide ta Bate-Seeba ta-vai

¹ Poluma ḡonagi, yeeḡeḡalai nii masagiti ta ḡa lii la kooḡozuue, Davide Zoabe ta ná-kooḡo nu wolaiti teveni, ti lo Izelayele ḡooḡo nuiti kpein tuḡo. Ti Amən yooi zuḡologoloni, ti ta-laa wolai Laḡa zeĩ kele su. Kele Davide yeni Zeeluzaləme.

² Yeeta kpoko voloi, Davide wuzegeni folo niimenii zu, é ḡa ziezie dooḡo bosuue, ná beḡai ná-masa pelei ḡomauue. E yeni miná, é anzanui ta ḡa, é ḡa maagba, gola uagai. ³ Davide nu leveni ga ti anzanui naa volu ḡaazaḡa bo. Ti ḡe ma: «Eliame ná-doun anzanui Bate-Seeḡa ue, Ḣete nui Ilii anzai.» ⁴ Davide numaa leveni, ti li, ti toli. E uani Davide uo be, naa la koba. To ma kpega ḡeni de no feya ga naḡe fai ḡe ná-alugi ḡa voluma. E ḡaleni ma ná-pelei wu. ⁵ Naa voluma, é kaani ga kogi ḡa ma, é keela leve Davide ma, é ḡe ma: «Kogi ḡa mā.»

⁶ Davide keela leveni Zoabe ma ga naa Ḣete nui Ilii leve ma. Zoabe devei veeni naa ya, ga é li masagi uo be. ⁷ Ilii zeelini Davide ma, naa Zoabe ta kooḡebeĩ maagaaazaḡabo ma, ta kooi ḡevelei. ⁸ Naa voluma Davide ḡeni ma: «Li ḡa-ḡoizu, è looḡo.» Kulaai ma masagi uo be, naa veḡanii leveni ma. ⁹ Kele Ilii la ḡeni keeni, é va li ná-pelei wu. E laani masagi ná-peleluue, ta maliḡii make nuiti.

¹⁰ Ti boni Davide ma ga Ilii la liini ná-pelei wu. Davide tolini, é ḡe ma: «Siei ḡa è zeḡezu ma, lee vaa zu è la liini ḡa-ḡoizuuue?» ¹¹ Ilii ḡooḡaavoteni, é ḡe ma: «Minazeḡe kesui, ta Izelayele kpein, é uee Zuda va, ta niizu kotaiti bu, kooḡuluḡai Zoabe ta ná-salaḡusuiti ta koo loḡoi va. Nà zoo ḡale, ḡe naati ze miná, ḡe li ná-pelei wu, ḡe laami, ḡe boole, ta ḡe la ànzai ḡoba? GALA ka kàazu, eḡevelei è vulua la ga

ɔ́ite, gaamazu gè la naama vaa zii ɔ́ea eyesu pɛ.»

¹² Davide ɔ́eni ma: «Ye ve mɔ̀nɔ za, lina, gè be è va, è li.» Ilii yɛni Zeeluzalɛme naama voloi, ta poluma zobui. ¹³ Davide tolini ga ti daami wo vɔ̀oma pɔ be, é dɔ̀ai veeni zea, naa ye kpɔ̀lezu eyesu dɔ̀ai so. Kele kpɔ̀kɔ̀i, Ilii liini mɔ̀nɔ, ti la ta maligii make nuiti. E la keeni, é va li ná-pelei wu.

¹⁴ Poluma zobui Davide seve ɔ́eɛni Zoabe ma, é fe Ilii ya ga é lii la. ¹⁵ Sevei naa zu wooi ɔ́eni ga nii: «Ilii vile velelavɛ, ve kɔ̀ai bɔ̀idai ná, wo ɔ́ula volu, wo maagooza ba, nii a ke ti yeezeeli ma, é za.»

¹⁶ Zoabe ɔ́eai ma taai zeizu kele su, é Ilii vilɛni, ve ná zogai kpe ti zili nuiti ta-zalavusu wolaiti be. ¹⁷ Niiti ti ɔ́eni taai naa zu, naati ti ɔ́ulani, ti kɔ̀ai vala Zoabe va. Ti salavusui tanigaa ta ɔ́ulubai tanigaa vaani Davide ná-kɔ̀uvebei va. ɔ́ete nui Ilii ɔ́eni naati saama, ti zaai.

¹⁸ Zoabe wooleveni Davide ma, é kɔ̀ai ɔ́evelei pɛ sugula ma. ¹⁹ Zoabe ɔ́eni keelai ma, nii é ɔ́eni liizu ga woolevɛgi: «Da bɛna ga kɔ̀ɔ́ɔ̀zuvɛ vai pɛ bo masagi ma, ²⁰ ni a yiigaaawanana, é è ɔ́aazaɔ́a ga: ‹Lee vaa zu wo wola maabuɔ́aai taai va ɔ́ana kɔ̀ɔ́ɔ̀ ziegɛ zu? Wo la sugwɛɛ ga nu ɔ́a zoo yesu sigigi unɔ́avɛ, é kilɛgi vili? ²¹ Wo-ɔ́i ka su nei baa anzanu ɔ́a é Yelubeesete ná-doun zunui Abimeeleke vaani Teebɛse? E la ɔ́eni yɛni sigigi unɔ́avɛ, é kɔ̀tu wolai vili ma, é paa? Lee vaa zu wo wola maabuɔ́aai sigigi va?› Da ɔ́e ma niina: ‹Da-wotigɛ nui ɔ́ete nui Ilii balaa saavɛ kɔ̀ai zu.»

²² Keelai liini ga é woolevɛgi wo Davide ma, nii a ke nii pɛ Zoabe boni ma, é li, é bo Davide ma. ²³ E ɔ́eni Davide ma: «Taai maabe nuiti ti ɔ́ea de zieni

gi wu, ti gʉlani gi laalɔɔma, ti va dɔbɔi zu, keɛ gi ti laavilige, eyesu taa zigʉdave. ²⁴ Názu gʉa kilɛ pili nuiti ti yɛga la sigʉgi ungame, ti kilɛgiti pili, masagi da-zalavusui tanigaa zaave, da-wotige nui Gʉte nui Ilii gʉa naati saama, niiti ti zaai.»

²⁵ Davide gʉeni keelai ma: «Nii gʉa da bo Zoabe ma: «Mina niima vai zege ga faaba. Kɔɔi zunaka la da ga gʉula. Gaaba, ɛ taai zo, ɛ koloɔolo.» Li, ɛ Zoabe ijɔɔɔ ga naama wooi.»

²⁶ Siegi zu Ilii anzai menini da ga sinigi zaa, ɛ naa ná-saa wɔɔi woni. ²⁷ Saa wɔɔi ma voloiti tevegai ma, Davide nu leveni daagomisu, ɛ naa lɛeni ná-pɛɛi wu, ɛ gʉ ga anzai, ɛ doun zunu zɔɔɔni bɛ. Keɛ nii Davide kɛeni, naa wanani Gʉɔɔɔ GALAGI ma.

12

GALA goo wo nui Natan zelilo fai Davide ma

¹ Gʉɔɔɔ GALAGI Natan leveni Davide ma. E liini pɔ bɛ, ɛ gʉ ma: «Zunu felegɔ gʉeni taai ta zu, zɔi ga kpetɛ nu, bɔɔlai ga bala nu. ² Nikɛiti ta baalagiti ti mɔinni kpetɛ nui ya. ³ Baala saa yivo gʉila kpe nɔ gʉa ɛ gʉeni bala nui ya, nii ɛ geyani, ɛ da to, naa gʉeni baagʉozu pɔ bɛ ná-dointi koba. E gʉeni zunui ná-daamianigi miizu, ɛ da bɔɔle ná-ziawɔi zu, ɛ da la zeeloko zu, ɛ gʉeni zea ege ná-doun anzanu. ⁴ Yeeta wɛen gʉlani kpetɛ nui ma, keɛ tɔun ge la gʉeni pɔ ga ɛ va ná-toganii ta zege, baalagiti baa nikɛiti saama, ɛ va gili ma wɛɛin vɛ ga kɔnɔgi. E liini, ɛ bala nui ná-baala saa yivoi zo, ɛ kpetɛ ga ma wɛɛin gʉnɔgi.»

⁵ Davide wola yiiɛaawanani naama zunui ma, ɛ gʉ Natan ma: «Gɛ gʉonaa Gʉɔɔɔ GALAGI ma, nii ɛ

vulua, ga nui nii é naama vai g̃ea, maanεευε ga é za. ⁶ Baala zivoi é segeai, toḡa naama υεεda naanig̃oi ve, maz̃oḷo é la gaazumaaw̃oing̃aa g̃eeni.»

⁷ Natan g̃eni Davide ma naazu: «Da ḡa è ga zunui naa! G̃ooḡo GALAGI Izelaye le ná-GALAGI wooi ḡaa: «Nà ḡa gè gul̃oi ziaa è ma ga è ḡe ga Izelaye le masagi, gè è ḡula Sayile ya. ⁸ Gè è-maliḡii Sayile ná-pelei lo è yeezu, gè anzaiti pu è yeezu, gè è zei ga Izelaye le ta Zuda unda ga masagi. Ni naa pe ge ḡea ga faa go, k̃evele βεtea ḡea de ga gè veb̃eani ḡiligaa la ma. ⁹ Lee vaa zu mu è d̃aawooi υελευεlesu, è da w̃anama vai ḡe? E ḡete nui Ilii vaave ga boḡa z̃okp̃oi, è anzai zeḡe, è ke ga d̃ono, to β̃oḡoi ma è paa ga Am̃on nuiti ta-woḡa z̃okp̃oi. ¹⁰ Naa ḡa é ba, toomai la m̃o zeḡea da-υelei va pe, maz̃oḷo è p̃eleυelega, è ḡete nui Ilii anzai zeḡe ga d̃ono.» ¹¹ G̃ooḡo GALAGI wooi ḡaa: «Nà vaazu ga maañoḡoi è υo, è ḡula da-υeleyeḡei ño wu, nà è β̃oḡo anzaiti seḡezu è ḡaazu, gè ti ve nu ḡili zea, é la ga tiye εεε pe gaazu. ¹² D̃oun è d̃onoḡi ḡeeυe d̃ooḡuzu, ñoun nà nii ḡeezu Izelaye le pe gaazu, folo wolai.» »

¹³ Davide g̃eni Natan ma: «Gè kotoi ḡea G̃ooḡo GALAGI laal̃oḡoma.» Natan g̃eni Davide ma: «G̃ooḡo GALAGI da-ḡotoi maavaayeḡa, è la m̃o za-azu. ¹⁴ Kele tei niima vai maavele ma, è yeḡeḡalal̃ai vea G̃ooḡo GALAGI zili nuiti zea ga ti woo ñoi wo ma, doin s̃oḷoḡai è υe, toḡa za.»

Davide ná-faaḡaazagi ma zalai

¹⁵ Natan ḡaleni ma ná-koizu. G̃ooḡo GALAGI seeβe wolai υilini d̃oungoi ma, nii Ilii anzai s̃oḷoḡni Davide υe. ¹⁶ Davide GALA maañεñeni d̃oungoi υe. E zugi zoni, é ni piin laani zoi ma. ¹⁷ Ná-pelei wu

wotiɔe nu wolaiti ti looɔoni ba ga é wuzeeɔe, keɛe é ɔelɛni, é la keeni, ti va laami uɔɔma.

¹⁸ Folo lofela voluma, doungoi zaani. Davide ná-botiɔe nuiti ti la ɔeni zoosu ti va bo ma, mazɔɔo ti ɔeni ɔeezu boɔɔ ma: «Doungoi ɔeai ma vulua, é la woiloni ade-woo ma. Ada zoo ɔale, ade ɔe ma, doungoi zaa? Toɔa faa ɲɔu ɔe ga boɔɔ.»

¹⁹ Davide kaani ga ná-botiɔe nuiti ta boezu laa wu. E gaɔaani ga doungoi zaa. E ti ɔaazaɔani, é ɔe ma: «Doungoi zaa baa?» Ti ɔe ma: «É zaa.»

²⁰ Naazu Davide wuzeeɔeni zooi ma, é maagba, é gulɔ maku neeneɔi zie boɔɔ ma, é ná-seɔei maaval-ibo, é li ɔooɔo GALAGI ná-pelei wu, é nɔko ná. Naa voluma é liini ná-koizu, é ɔe ti daamianigi ve zea, é laami. ²¹ Ná-botiɔe nuiti ti gaazaɔani, ti ɔe ma: «Nii é keai, naa voluve ɔa ga leeni? Siegi zu doungoi ɔea la vulua, è zugi zoge, è ɔa wɔɔ. Tei é zaa, è wuzeeɔe, è ɔa laami.» ²² E ti wooɔaavoteni, é ɔe ma: «Siegi zu doungoi ɔea la de vulua, gè ɔea zugi zosu, gè ɔa wɔɔ, mazɔɔo gè ɔea ɔeezu ma: «Be ɔa é kwee ni ɔooɔo GALAGI la màawɔingɔ, é va doungoi yenvui ye su?» ²³ Ni é zaa, lee vaa zu nà li zu sosu? Naama zobo ka bè, gè zenvui u u su? Nɔun nà liizu pɔ pelei, keɛe tɔun ge la mɔ vaazu ga pɔ pelei.»

Salɔmɔn zɔɔo fai

²⁴ Davide maabuɔani anzai Bate-Seeba va, é gaaneene, é laani koba, naa doun zunu ɔili sɔɔo be volu, é daasei pee ga Salɔmɔn. ɔooɔo GALAGI doungoi naa neeni ve, ²⁵ é naa leeni ga Davide ga GALA goo wo nui Natan maavele. Naama nebei maavele ma, doungoi laaseigi veeni ga, Yedidia (nii poluve ga «ɔooɔo GALAGI neeɲɔɔi»).

*Davide Amøn nuiti ta-laa wolai
 Laʔa zo fai*

(1 Dəʔə Sevei 20:1-3)

²⁶ Naama zięgi zu kəəʔfuluʔbai Zoabe laaleeni Amøn nuiti ta-laa wolai Laʔa wu, é masa koizuve zoni. ²⁷ Názu ʔa é keelaiti teveni la Davide ma, é ʔe ma: «Gè laalea Laʔa wu, gè buu vele ʔoizuve zoga vəʔə, ve zie makesuve ná. ²⁸ Kəəvebei mətai ʔaaleena ba mu, è va, è taai zei kele su da bəʔəi, è so. Gè la pə ga gè so, ma lebiyai pə ge va va pə.» ²⁹ Davide kəəvebei mətai pə gaaleeni ba, é li, é laale Laʔa wu, é naa zo. ³⁰ Davide masa bəəʔgi zegeni, nii é ʔeni ta-masagi unma. Bəəʔgi naa ʔeni ga zanu tetelegi, bupegi ʔeni ga kilo vuusavagə (30), kətu zəngə baagi ʔila ge ba. Ti dəəni Davide unma. E ʔulani taai naa zu ga ani məinməin, niiti é ti zoni kəəi zu. ³¹ Nuʔusei niiti ti ʔeni zeini ná, é naa tanigaa ʔeeni ga sii zie nuiti, kətu ʔolo nuiti, gulu və nuiti, é tanigaa ʔe ga biliki loʔa nuiti. Uele ʔana é keeni la ga nuʔuseiti pə, niiti ti ʔeni Amøn laaiti su. Naa voluma, Davide ta kəəvebeiti pə ti ʔaleni ma Zeeluzaləme.

13

Amenən ta Tamaal ta-vai

¹ Naa voluma, pəte nii é ʔeeni, zeela ʔila ge ʔeni Davide ná-doun zunui Aʔesaləme ya, pagai ga gola, daa ga Tamaal. Davide ná-doun zunui Amenən wəinni la. ² Amenən zeeʔeni ga ziiʔəi, é vile ná-seelai Tamaal va, nii wəin ʔeni ma. E ʔeni Amenən ʔaazu ga fai maayikiai, ga é va maabuʔa naa va, mazəʔə naa la ʔeni de zunu vaa ʔwəe. ³ Amenən bəəlai ta ʔeni ná, gola ʔeleʔelegai, daa ga

Yɔnadabe, Davide keɛɛfɛloin Simea ná-doun zunui ɔɛni de. ⁴ E ɔɛni Amenɔn ma: «Lee vaa zu ɔɛi è ga masa doin, è bɔɔɔ maawɔinzu ɔɛni sobu-o-sobu? E la pɔ è va bo mà?» Amenɔn googaaɔoteni, é ɔɛ ma: «Tamaal ɔɛ wɔin mà, kèɛloin Abesalɔme ná-seelai.» ⁵ Yɔnadabe ɔɛ ma: «La betei zu, è bɔɔɔ ɔɛ ga seeɛe nui. Siɛgi zu è-ɔɛe a vaana la, ɔɛ ɔɛ ma: «Va bu, nà-seelai Tamaal va, é daamii ve zèa, é kpɛte gàazu, tɔ bɔɔɔi é fe zèa, gè mi.» »

⁶ Amenɔn laani, é bɔɔɔ ɔɛ ga seeɛe nui. Masagi liini weɛzu ma, Amenɔn ɔɛ masagi ma: «Nà è maanɛɛɛzu, soma nà-seelai Tamaal va, é deɔɛ buun felegɔ bɛte gàazu, tɔ bɔɔɔi é ti ve zèa, gè ti mi.»

⁷ Davide keela leɔeni Tamaal ma ná-pelei wu, é ɔɛ ma: «Li è-liɛ Amenɔn ná-pelei wu, è kɔnɔ gili.»

⁸ Tamaal liini diɛ Amenɔn vɔ be, é ka laani, é bulu vukɔi yeɛeni, é gaayɔ, é deɔɛ buun felegɔi bɛte diɛ gàazu, é gili. ⁹ E ma liɔii zeɔe, é daaloka gaazu. Keɛɛ Amenɔn ɔɛleni daami va. E ɔɛ ma: «À nuiti kula nà-pelei wu!» Eɛe pe ge ɔɛulani ná-pelei wu. ¹⁰ Amenɔn ɔɛni niina Tamaal ma: «Vaana ga deɔɛ buungiti dàa vɛlei wu, miná ɔɛ è ti veezu ná zèa ɔɛ bɔɔɔi, gè ti mi.» Tamaal liini ga deɔɛ buungiti, é ti bɛteni diɛ Amenɔn ve, naa laa vɛlei wu. ¹¹ Siɛgi zu é ɔɛni feezu la zea, Amenɔn soni, é ɔɛ ma: «Va, de la, zeela!» ¹² Tamaal ɔɛ ma: «Ba, diɛ, mina vu mà! Naa la ɔɛ ga ɔɛ Izelayɛle. Mina unfetala vai naa ɔɛ! ¹³ Naa ɔɛa voluma, mini ɔɛ nà li ná ga nà-unfegi? Da balaa, ɔɛ bɔɔɔ ɔɛula naazu ga unfetala nu Izelayɛle. Lee vaa zu è la lia, è bo masagi ma? E la ɔɛɛa fèe vai va è ve.» ¹⁴ Keɛɛ Amenɔn la ɔɛni keɛni, é va woilo goo ma, é soni ga maabaai, é vu ma, é laa la.

¹⁵ Naa gɛai ma, maayo ge zegeni Amenɔn ve, é naa wɔnzegeni ga gola, é leve naa ná-nɛbeɪ va, nii é gɛni ziima. E gɛni naa ma: «Wuzegena ve, è li!» ¹⁶ Tamaal gɛni ma: «Ba! Mina kpè gana, naa gɛ gɛ ga faa nɔu wola, é leve nii va, è keai ga ze niina.» Kele é la keeni mɔnɔ, é va woilo goo ma. ¹⁷ E ná-botigɛ zunu loungoi lolini, é gɛ ma: «Anzanu loungoi nii gɛla mà pelei wu, è pelei vilisu ga polu veleɪ.» ¹⁸ Botigɛ zunu loungoi kulani eteave, é pelei vilisu ga polu veleɪ.

Sege vapagi ta gɛni Tamaal gɔba, pɔnɛai, naama zegɛi ma zii gɛ masagi ná-doun anzanuiti ti bɛna too gɔba, niiti ti la de zunu vaa gwɛɛ. ¹⁹ Tamaal zuvui vuuni nɔungi ma, é ná-sege vɔnɛgi vali ga, nii é gɛni kɔba, é yeela unma, é da li ga wɔba.

²⁰ Keɛgɛloin Abesalɔme gɛni ma: «È-gɛloin Amenɔn vuuve è ma baa? Nii gè bosu è ma niina, zeela, maagɛ kpɔ, da-zeelai ve. Mina naama vai zegɛ yii vɔ.» Tamaal yɛni niina diɛ Abesalɔme ná-pelei wu, ege anzanui nii sinigi gɛleai ba.

²¹ Masagi Davide naama vaiti mɛnini, é wola yiiɛaawana. ²² Abesalɔme la gɛni faa nɔpe boni Amenɔn ma. E naa wɔnzegeni, mazɔlɔ naa vuuni ná-seelai Tamaal ma.

Abesalɔme potokulai gɛɛ vai ná-seelai ve

²³ Kona felegɔ voluma, baala maalegɛ leve nui ti gɛni Abesalɔme ya Baale-Gasɔl, Efelayime gɔbave. E masagi ná-doun zunuiti pe tolini ná. ²⁴ E liini masagi vɔ be, é gɛ ma: «È kwɛɛni ga nɛi gè ga da-wotigɛ nui ná ná-baalagiti maalegɛi levezu. Masagi soma tɔ-o, ná-botigɛ nuiti-yo, wo va pò be,

nèi gè ga ɔa-wotigɛ nui.» ²⁵ Kεε masagi ɔeni ma: «Ba-o, dɔun zunu, gi pε gi la vaazu, naa ɔa ɔε ga kasɔ wola è unma.» Aβesalɔme bɔini da, kεε masagi ɔeleni toligi va, é tuya looni nɔ bε.

²⁶ Aβesalɔme ɔeni ma: «Ni è la mɔ kεeni è va va, va bu kèeloin Amenɔn li, é gi maaza.» Masagi ɔeni ma: «Lee vaa zu é liizu, wo maazaasu?» ²⁷ Aβesalɔme ná-kpɔidai maavele ma, masagi βeni Amenɔn va, ti li ta masagi ná-doun zunuiti pε.

²⁸ Aβesalɔme devei veeni ná-botigɛ nuiti zea, é ɔε ti ma: «Wa Amenɔn ɔaana feya koozunɛai ga dɔɔi, ta nà ɔena wo ma: «A Amenɔn loɔa,» názu wa paa niina. A mina lua, nà ɔa gè devei veai wo ya. A zεbezεge, wo ɔaaba.» ²⁹ Aβesalɔme ná-botigɛ nuiti ti ná-devei zoni, ti Amenɔn va. Gaamago masagi ná-doun zunui zɔiti ti wuzεɔeni daami wosuβε, εσε ge le ná-soovale fuului ɔɔma, é vεla.

³⁰ Ti yeni pelei ma, Davide mɛni ga Aβesalɔme masagi ná-doun zunuiti pε paave, gila kpalaa ge la ɔulani. ³¹ Masagi wuzεɔeni, é ná-segeiti balivali ga, é la zoi ma. Ná-botigɛ nu wolaiti pε ti ɔeni loni koba, ta-zεgeiti balivaliai ga.

³² Davide kεεɔeloin Simea ná-doun zunui Yɔnadabe kpɔei zεɔeni, é ɔε ma: «Màliɔii masagi mina ɔisiε ga masagi ná-doun zunuiti pε ka ti zaai, Amenɔn ɔila ka saai. Kaite yeei é vuuni la ná-seelai Tamaal ma, Aβesalɔme ɔeni ɔεεzu, toɔa paazu. ³³ Màliɔii masagi mina niima vai zεge mu yii vɔ, é va ɔa ɔisiε ga ná-doun zunuiti pε ka ti zaai. Amenɔn ɔila nɔ ɔa saai.»

³⁴ Aβesalɔme bɔɔɔi vεlavε.

Sięgi zu ada maabe nui weleni la ęoozama, ę nu moınmoın golai ęaani, ti da va ga polu velei, gize ęakamaue. ³⁵ Yonadabe ęeni masagi ma: «Welena masagi n-doun zunuiti ba, ti vaazu, eęevelei n g ęea bosu la  ma, ni g ga da-wotięe nui.» ³⁶ Kpesuwe ga be, masagi n-doun zunuiti ti un-kulani. Ti pe ti wlni ga gola, masagi balaa ta n-botięe nuiti ti wlni gola.

³⁷ Abesalme velani,  li Gesuul masagi Tale-mayi v b, Amiyude n-doun zunui. Davide ęeni n-doun zunui zaa wbi wosu folo-o-folo. ³⁸ Abesalme yni pela velei zu Gesuul,  ke ga kona savag. ³⁹ Masagi Davide looęoni Abesalme be vai va, mazb gaanena ęeni de niina Amenn zaa vai zu.

14

Abesalme ęale ma vai Zeeluzalme

¹ Seluya n-doun zunui Zoabe kaani ga masagi yiimaalida Abesalme letegi. ² E keela leveni Tekoa, ti va ga anzanui ta, nii gola zoogai faa betezu,  ęe ma: «Bę ęe eęe da ęe saa wb wosu,  saa wb zedei loo ęba, mina gul maku nene sie bę ma, ęaazuue ęe eęe anzanui nii  n-nui ta zaa wb wosu kaite. ³ Da li niina masagi v b, nii g bosu  ma,  naa wo ma.» Zoabe naa leni la, nii maaneni  bo masagi ma.

⁴ Tekoa anzanui liini masagi v b,  nk bu,  ęe ma: «Ee, masagi, kzo.» ⁵ Masagi ęeni ma: «Leeni ęa  p?» E ęeni ma: «Masagi! N ga poanzai, snigi zaa. ⁶ Doun zunu feleg ęa  ęea za, ni g ga da-wotięe anzanui. Ti feleg ti kni dbi zu, nu la n,

é va ti gaaḡwε, zoi da bɔlai loḡa, é paa. ⁷ Peleyeḡei pe buzeḡe vele ḡana dàalɔḡoma, ti ḡe mà: «Zoi é bɔlai vaai, fe, gi paa, tɔzei é keeḡeloin vaave. Uele ḡana gá pogani zeḡe nui undaavili da gaama.» Ta naa ḡeena, ta nà-kito gaabelagi ḡologolosu naazu. Siniḡi laaseiḡi ta mavofodai ḡa jεεε zoi ḡa.»

⁸ Masagi ḡeni anzanui ma: «Li da-laazu, nà de-veiti feezu da-vaa zu.» ⁹ Tekoa anzanui ḡeni ma: «Màliḡii masagi, niima vaagaaazagi ye ga giye, gá nà-peleyeḡei, masagi ḡe ga sɔbalala nu, ta mavofodaiti, niima vai zu.» ¹⁰ Masagi ḡeni ma: «Ni nu nɔpe ka zeli lona è ma niima vai zu, vaa la pɔ, toḡa è ye ná.»

¹¹ Anzanui kpɔei zεḡeni volu, é ḡe ma: «Masagi soma, é minazeḡe bè ḡooḡɔ GALAGI laaseiḡi zu, ga potokula nui mina ta veε nà-maanɔḡɔi va, ga é va zoi vaa, nii zεḡai zèa.» Masagi ḡooḡaaavoteni, é ḡe ma: «Gè ḡonaa ḡooḡɔ GALAGI ma, nii é vulua, ga è-loin unma undεḡai gila kpalaa ge la loa zoi ma.»

¹² Anzanui ḡeni ma: «Da va bu nei, màliḡii masagi, gè faa ḡili bo de è ma, nèi gè ga da-wotiḡe anzanui?» Masagi ḡe ma: «Bɔena.» ¹³ Anzanui kpɔei zεḡeni volu, é ḡe ma: «Lee vaa zu mu è ḡisiεi ḡana, é lo GALA ná-nuḡuseiti ba? Mazɔlɔ wooi niiti maavele ma, è ti wogai feya, masagi, è bɔḡɔ ḡwεεḡe ga sɔba nu, mazɔlɔ è la Abesalɔme ḡaagaleni ma, nii è kpεai. ¹⁴ Yeeta ade pe ada zaazu, eḡe ziei puai ya zoi ma, nu la zooga zevezu. GALA ge la da ga zεnvu ḡula nu ya, keε toḡa da pelei ḡaizie ga nii kpεai, é mina ye pela velei zu. ¹⁵ Da kaana, pàai gè bɔε è vɔ, toḡa ga nuḡuseiti kevelei ḡa, é màaluai, gè ḡe bɔḡɔ ma: «Nà liizu, gè bɔε

masagi ɔɔ, tanisu toɔɔa zɪe ga nà-tɛnɛ gooi, nɛi gè ga ná-botɪɔɔ anzanui. ¹⁶ Tanisu toɔɔa ke é ɔaa màazu, nɛi gè ga ná-botɪɔɔ anzanui, zunui naa laalɔɔɔma, nii é ɔɛa pɔ é gi laazeɔɔe etea, gá dɔun zunui, ga é gi ɔɔula nuɔuseiti saama, niiti GALA ge yiimazeɔɔeai ga tiye ga ti ɔɛ ga nɔnɔ.» ¹⁷ Kɛɛɛɛ ɔɔɔɔ ma: «Maliɔɔii masagi laawooi ɔɔa ɔɛ ga ziilei kpɔe bè.» Mazɔɔɔò màliɔɔii masagi ɔɛɛɛɛ eɔɔe GALA ná-geezuɔɔeelai ga é faa ɔagɔi ta faa ɔɔi ɔɔɔɔzuɔɔula. ɔɔɔɔɔ GALAGI ɔɔa-ɔɔALAGI ye è ɔa.»

¹⁸ Masagi ɔɔeni anzanui ma: «Nà ɔalaa, nii gè è ɔaazaɔɔasu ma, mina tanɔɔe dɔɔɔɔɔu bà.» Anzanui ɔɛ ma: «Maliɔɔii masagi, ɔɔɛna.» ¹⁹ Masagi kpɔe zɛɔɔeni volu, é ɔɛ ma: «Zoabe lei é ɔa ɔɛ volu niima vai pe su?» Anzanui ɔɛ ma: «Ee, màliɔɔii masagi, GALA ka kàazu, eɔɔeɛlele è vulua la ga ɔɔite, nii kpein màliɔɔii masagi boga, nu la zooga zɛɔɔeɔɔu ba, è ɔa li ga yeeza ɔaa ɔɔɔɔɔu ɔeɛle. Ti pe ka ga gaamai, ɔa-wotɪɔɔe nui Zoabe ɔɔa é tɔɔɔega, ga gè ɔɔe è ɔɔ. Nii kpein maaneai ga gè ɔɔ, nɛi gè ga ɔa-wotɪɔɔe anzanui, tɔ ɔɔa é ti pe pua dà. ²⁰ Ni ɔa-wotɪɔɔe nui Zoabe naa ɔɛa, toɔɔa pɔ é niima vai ɔɔula ga keɛlele taɔɔili. Kele ɔɔigi ɔɔa màliɔɔii ya, eɔɔe GALA ná-geezuɔɔeelai. Nii kpein é ɔɛɛɛɛɛ zooi zu, é ti pe kwɛɛɛ.»

²¹ Masagi liini, é ɔɛ Zoabe ma: «Nii è boga, gè vaa bu. Liina, è ɔa ga zunu loungoi Aɔɔesalɔɔme ɔe.»

²² Zoabe nɔkɔni masagi wu, é ɔɛ ma: «GALA ge tuya loo è ɔe, masagi! Gè kwɛɛɛga ga è yiilaave mà, tɔɔzei è naa ɔɛa, nii gè bogai è ma, nɛi gè ga ɔa-wotɪɔɔe nui.» ²³ Zoabe wuzɛɔɔeni, é li Gesuul, é Aɔɔesalɔɔme zɛɔɔe ná, é vaa la Zeeluzalɔɔme.

²⁴ Masagi ɔɔeni ma: «Aɔɔesalɔɔme mina zeeli pɔ bè,

é li ná-pɛɛi wu.» Aɓesalɔme liini ná-pɛɛi wu, é la ɗaazulaani masagi ma.

*Davideni ta Aɓesalɔme
ti yɔɗɔzubete vai*

²⁵ Izelayele yooi zu, Aɓesalɔme ɗeɗfala la ɗeni ná pagi zu, é zo kɔɗɔaube, é le unmaube, ná pe paga ɗeni de. ²⁶ Konagi ɓesu ɗilagila, é ɗeni nɔungi wosu, mazɔɔ nɔun deɗai ɗeni wuizu ma. Ti ɓena nɔun deɗai ɗɔɗɔ, é ɗe ga, kilo felegɔ ta tukpe (2,5), eɗevelei masagi ná-kɔɗɔgiti ti la. ²⁷ Aɓesalɔme zunu loun savagɔ zɔɔni, ta anzanu loun ɗila, nii é ɗeni ga anzanu vɔpa gola, daa ɗeni ga Tamaal.

²⁸ Aɓesalɔme keeni ga kona felegɔ Zeeluzalɛme, é la liini masagi ɗakala. ²⁹ Yeeta é Zoabe lolini ga é naa leve masagi vɔ be, keke Zoabe la ɗeni keeni, é va li pɔ be toligi ma. Aɓesalɔme tolini ná velesiei zu, keke Zoabe la ɗeni keeni. ³⁰ Názu ɗa Aɓesalɔme ɗeni la ná-botigɛ nuiti ma: «À wele! Zoabe ná-kpalagi ɗa nɔni ɗoba. A li, wo abui vili ba.» Aɓesalɔme ná-botigɛ nuiti ti abui vilini Zoabe ná-kpalagi va. ³¹ Zoabe wuzegeni, é li Aɓesalɔme vɔ be, é gaazaɗa, é ɗe ma: «Lee vaa zu ɗa-wotigɛ nuiti ti abui logai ná-kpalagi va?» ³² Aɓesalɔme gooɗaavoteni, é ɗe ma: «Gè è loligɛ, è la keeni, è va va. Gè ɗea ɗeezu, gè è leve, è masagi ɗaazaɗa, è ɗe ma: «Lee vaa zu sɛɗeai Gesuul, gè va? Maanɛni nɔ gè ye ná.» Nà pɔ niina ga gè ɗe masagi ɗakala niizu, ni nà ga sɔba nu, é pàa!» ³³ Zoabe liini masagi vɔ be, é naa ná-doin laawooiti pe daazeeli ma. Masagi Aɓesalɔme lolini. Diai ma, é nɔkɔ masagi wu. Masagi Aɓesalɔme neɛni ga daave komagai.

15

Abesalome wuzefɛ vai Davide laalɔfɔma

¹ Naa ɔluma Aɓesalome kɔɔfɔ wotolo ɣila ta sooiti gaizieni ɓɔfɔ ɔɛ, ta nu ɔuulɔlugɔ (50), niiti ti ɣeni ɓizezu nà-wotoloi ɣakala. ² E ɣeni wuzefɛzu ga sobuzobui, é lo pele ɣobavɛ. Nu nɔpɛ a la ɣena lia masagi ɔɔ bɛ tukpɔɣaaleve vai ma, Aɓesalome ɣeni gaazaɣasu, é ɣɛ ma: «Da ga taa ɓegele zu nu?» Naa a la ɣena ma: «Nà ga Izelayɛle wolodai zu nui ta.» ³ Naazu Aɓesalome ɣeni ɣɛɛzu ma: «È lii ungi ɔagɛ, keɛ nu nɔpɛ ge la masagi ɔɔ bɛ, a woilo è-woo ma.» ⁴ E ɓena ɣɛ ma ɔolu: «Ee, ni nà ɣa gè ɣeni tukpɔɣaalevezu zooi nii zu, niiti kpein kpɔɛ ɓaa goomaɣaali ti ɔɔfɔzu, ta la ɣɛ ɔaazu pɔ, nà ma, nà la ɣɛ ta-lukpɔi ɣaalevezu ga telebodai.» ⁵ Ni nui ta a la maabuɣana ga é nɔkɔ bɛ, é ɣeni yeemaalesu ma, é so, é buzeɣɛ, é nɛɛɛ. ⁶ Zekana Aɓesalome ɣeni kɛɛzu la ga nui pɛ nɔ a ɣɛ liizu masagi ɔɔ bɛ tukpɔi ɣaaleve vaa ma, naa ɣa é yɛni kɛɛzu, é nɛɛ Izelayɛle nui bɛ.

⁷ Kona naanigɔ ɔluma, Aɓesalome ɣeni masagi ma: «Va bu, gè li ɢeeɓelɔn, gè minazefɛgi laazeeli, nii gè kea ɢɔɔfɔ GALAGI ɔɛ. ⁸ Mazɔɔɔ nɛi gè ga ɔa-wotigɛ nui, gè minazeɣɛ kɛɛni, siɛgi zu gè ɣeni la Gesuul, Siili yooi zu. Gè ɣeni ma: «Ni ɢɔɔfɔ GALAGI a ɣaaɣalena ma Zeeluzalɛme, nà zalaɣa ɣula bɛ.» » ⁹ Masagi ɣeni ma: «Li, ziileigi ɣɛ è ɔɛ.» Aɓesalome liini ɢeeɓelɔn.

¹⁰ Keai ma miná, é keelaiti teveni Izelayɛle wolo-daiti pɛ ma, é ɣɛ ti ma: «Siɛgi zu wa puɔu fɛɛ wooi menina la, wa ɣɛ ma: «Aɓesalome ɣɛa ga masagi

Geebelon.» » ¹¹ Nu unfelegai (200) niiti Abesalome ti lolini, ti zefge Zeeluzalome, ti vile polu ladalai zu, ti la geni faa nope kwee na-kisie zu. ¹² Keai ma zalaqai gulazu, e nu leveni Gilo taazuve ga ti Gilo nui Ayitofele loli, e geni ga Davide na-tenne bo nui. Woyai zebai wola wolonni, ta nubusei geni liizu ga moinda Abesalome volu.

Davide vela vai

¹³ Nui ta vaani, e ge Davide ma: «Izelayele nuiti ti gaavotega Abesalome ma.» ¹⁴ Davide geni na-botige nuiti ma, niiti kpein ti geni koba Zeeluzalome: «A wuzefge, ade vela, mazoloo ade gula gefegele kili ge la na Abesalome ya. A suvile, wo li, ni naa laade, toga zuvilezu ga e zeeli ade ma, e faa nou ge ga adeye, ta e taazuve ga boqa zokpoi, e da nuiti paa.» ¹⁵ Masagi na-botige nuiti ti geni ma: «Masagi, nii nope e devezu, ga e yeema.»

¹⁶ Masagi ta na-peleyefei pe ti vileni dogoa, ti vela, keke e anza puugo yeni na, niiti ti la vuluni ga zaiti kevele, ga ti da wele koi ma. ¹⁷ Masagi gulazuve taai va ta nubuseiti pe, ti lago loni pele gaabelagi gobave. ¹⁸ Na-botige nuiti kpein ti geni levesu koba, ta to dogoi make nuiti niiti ti geni ga Kelete nuiti ta Pelete nuiti, naa ve Gate nu undozitaiti (600) ba, niiti ti zegeni Gate, ti vile masagi volu, ti da lo tugo.

¹⁹ Masagi geni Gate nui Itayi ma: «Lee vaa zu da balaa e vilesu gi volu? Gale ma, e li, e ye masa niinei goba, mazoloo da ga ween ve, ti e gulaai dayooi va. ²⁰ E vaave po be su la de goozani, na e vilesu gale monoo dogoma za gi volu? Ge la de voloo kwee mini ga ge liizu na. Gale ma, e li wa e-geelointi. Gooogo GALAGI zoo e nubogolai ta woogefiladai ge

è ve.» ²¹ Itayi masagi wooḡaavoteni, é ḡe ma: «Gè ḡonaa Ḡooḡḡ GALAGI ma, nii é vulua, ta ḡa ḡalaa ma ḡei é vulua, ga ve nɔpe mǎliḡii masagi é liizu ná, nà é volu, saai zu ḡaa zenvui zu.» ²² Davide gooḡaavoteni, é ḡe ma: «Naa vage. Levena mu velelavé.» Gate nui Itayi leveni velelavé ta ná-nubuseiti pe, é veé ta-veleyeḡeiti ba. ²³ Bebei levesuve, nubuseiti pe ti ḡeni wɔɔzu. Masagi Seedelɔn vetugi budeni, ta polu nuiti pe. Ti tevbai zu velel zoni.

*Davide wooḡeḡila botiḡe nuiti
ze fai Zeeluzaléme*

²⁴ Zalaḡa ḡula nuiti Sadɔke ta Aḡiataal ḡalaa ti ḡeni ná, ta Leevi nui niiti ti ḡeni GALA ná-minazeḡe kesui zeḡezu. Naati ti minazeḡe kesui laani zoi ma, eyesu nubusei pe ge ḡe ga ḡula taai va. ²⁵ Masagi ḡeni Sadɔke ma: «Ḡale ma ga GALA ná-minazeḡe kesui taazu. Ni Ḡooḡḡ GALAGI ḡa pɔ é faaḡḡḡ ḡe bè, toḡa va ga ze volu, é va bu ḡe ná-minazeḡe kesui ḡa, ta seizuve. ²⁶ Kele ni a ḡeena mǎ: «Ziima nu la mɔ ga ḡe,» naazu é sò velel é pɔ la.» ²⁷ Masagi ḡeni zalaḡa ḡula nui Sadɔke ma volu: «Ḡa wozagaazu? Ḡale ma, é li taazu ziileigi zu, wo-loun felegɔiti ti wo maaza, è-loin Ayimaase, ta Aḡiataal ná-doin Zonatan. ²⁸ Nɔun nà maabɔungi wosu ḡḡḡzu tevbai zu, zie maalevesuve ḡobave, eyesu ḡe wo-laḡeela zɔɔ.» ²⁹ Sadɔke ta Aḡiataal ti ḡaleni ma ga GALA ná-minazeḡe kesui Zeeluzaléme, ti ye ná.

³⁰ Davide ḡeni Wolive ḡizei leezu, é ḡa wɔɔ, é seḡei veai nɔungi ma, é ḡeni zizu ga kɔḡa pakai. Zɔiti pe ti ḡeni polu, ti seḡeiti peeni tɔungiti ma

balaa, ti da le ga wɔba. ³¹ Ti vaani, ti ge Davide ma: «Ayitɔfele ga woya gili nuiti saama, niiti ti Abesalome volu.» Davide geni ma: «Ee, Gooɔ GALAGI, Ayitɔfele ná-tene gooiti sujaka gula.»

³² Davide zeelii ma gize unmaɔe, ve nu nɔkɔsu ná GALA bu, Aaleke nui Gusayi gulani ga polu velei, kɔba zegfei valiai ga, fufiligi nɔungi ma. ³³ Davide geni ma: «Ni da vilena pɔlu, da geezu ga kàɔ. ³⁴ Kele ni da galena ma taazu, è ge Abesalome ma: «Ee, masagi, ná ga da-wotige nui, ge botii gea è-gee ve eyesu za zeeli, niizu niina da ga ge botii geezu è ve,» naazu da zoo è pele besa bè Ayitɔfele ná-tene gooiti tuɔ. ³⁵ Zalaɔa gula nuiti Sadɔke ta Abiataal ta geezu è va. Nii nɔpe da menina masagi ná-pelei wu, da li, è bo ti ma. ³⁶ Ti-loun felegɔiti ta ná, Sadɔke ná-doun zunui Ayimaase ta Abiataal ná-doun zunui Zonatan. Wooi nɔpe wo menisu, naati ka wa vali ti ma, ti va, ti bo mà.» ³⁷ Davide bɔlai Gusayi galeni ma naazu taazu, siegi zu Abesalome geni leezu la Zeeluzalame.

16

Davide ta Mefibaale ná-botige nui Siba

¹ Davide lago leveni nɔ gize unmaɔe va, é Mefibaale ná-botige nui Siba ga, é vaazu daaɔomisu ga soovale felegɔ ti maagilii ta ti gasɔgilii ga bulu unfelegɔ (200), ta leezen vɔɔ buun ungila (100), naa veɛ gulu waa ungila (100) kili ba, ta kɔlɔ woole gila dɔɔi zu. ² Masagi gaazaɔani, é ge ma: «Lee ga è pɔ è ke ga nii pe?» Siba gooɔaɔoteni, é ge ma: «Soovalegiti ta ga masagi ná-peleyeɔei nɔnɔ, ti da zeii ti gɔma, bului ta gulu waaiti ti ge

ga ɔ́nɔgi buzeɔe niinegiti be, dɔɔi ɔe ga kpɔle dei naati be, ta bɔlɔ tevebai zu.» ³ Masagi ɔeni ma volu: «Mini ɔa mu da-ɔalamɔin ná-doun zunui ná?» Siɔa masagi woɔɔaavoteni, é ɔe ma: «Zeɔe Zeeluzalɛme, mazɔlɔ é ɔea ɔeezu bɔɔɔ ma: <Izelayele veleyeɔei ɔa kèe ná-masadai ve zèa niina.> » ⁴ Masagi ɔeni Siɔa ma naazu: «Ni zekana é la, nii pe é ga Mefiɔaale nɔnɔ, gè ti pe fea é ya.» Siɔa ɔeni ma: «Nà nɔkɔsu é ɔɔɔwu. Da-vaabɔɔɔi zoo é ye bà, málígíi.»

Simeyi Davide voovoo vai

⁵ Masagi Davide zeeliai ma Baɔfulime, zunui ta ɔfulani taa goi naa zu, é ga Sayile ná-peleyeɔei wu nui ta. Zunui naa laaseigi ɔeni ga Simeyi, é ga Geela ná-doun zunui. E ɔeni vaazu ga Davide voovoa, ⁶ é da kɔtuiti pili Davide ta ná-botigɔe nuiti ma, anee ni nubuseiti ta salaɔusuiti ti ɔakuni naa ma, kɔvezu velei ta zeezazu velei. ⁷ Simeyi ɔeni woɔɔulazu, é da Davide voovo, é da ɔe ma: «Leve, leve, nu vaa nui, nu nakai! ⁸ ɔɔɔɔ GALAGI Sayile ná-peleyeɔei ma ɔamai laa è unma, Sayile nii è masadai ɔeezu potogi zu. ɔɔɔɔ GALAGI masadai ɔfula è ya, é fe è-loin Abesalɔme ya. Wele da va za, è maawɔindai, eɔevelei soloogai la è ma, mazɔlɔ da ga nu vaa nui.»

⁹ Názu ɔa Seluya ná-doun zunui Abisayi ɔeni la masagi ma: «Lee vaa zu nu ɔa gile voomai nii ye ná, é da málígíi masagi voovo? Va bu gè li, gè nɔungi leve ba.» ¹⁰ Masagi goɔɔaavoteni, é ɔe ma: «Wɔnɔi ɔa naa zu ga leeni, Seluya ná-doun zunuiti? Mazɔlɔ ni ɔɔɔɔ GALAGI ɔa keai ma é fɔovo, be ɔa a zelilo ma?» ¹¹ Naa voluma Davide ɔeni Abisayi ta ná-botigɔe nuiti pe ma: «Ni dɔun zunui nii gè

sələəgai nà bəḡḡi, naa ɟa ɟɛɛzu é pàa, Benzamen nui nii la kea, é va leve naa va baa? A ze ná dɔin, é foovooi loo, mazələə Ɔoḡḡ GALAGI ɟa é boga ma. ¹² Tanisu Ɔoḡḡ GALAGI ɟa nà-maanḡḡi vɛtesu, é za voovooi lati ga tuyai.»

¹³ Davide ta ná-nuiti ti ɟɛni liizu nɔ, Simeyi balaa ɟɛni ziezɔ Davide ɟɔbavɛ gize ɟakamavɛ, é da foovooi loo, ta é da kətui ta fufiligiti pili. ¹⁴ Gaaḡelagi, masagi ta polu nuiti ti zeelini, ti wola bələbai. Miná ɟa ti looḡoni ná.

Aḡesaləme zeeli vai Zeeluzaləme

¹⁵ Aḡesaləme ta Izelayele nuḡuseiti pɛ ti læni Zeeluzaləme, Ayitəfele ɟɛni ba. ¹⁶ Siɛgi zu Davide bələlai Aaleke nui Ɔusayi zeelini la Aḡesaləme ɟɔbavɛ, é ɟɛni ma: «Masagi lɛbi ɟeke, é lɛbi ɟeke faan!» ¹⁷ Aḡesaləme ɟɛni Ɔusayi ma: «Dawoḡɛḡiladai pɛ kana, é vilɛ è-wələlai va? Toḡa ɟale, è la vilɛni polu?» ¹⁸ Ɔusayi gooḡaavoteni, é ɟɛ ma: «Ba, nui nii Ɔoḡḡ GALAGI ta nuḡusei niiti, naa vɛɛ kəḡḡḡ nuiti pɛ ba, ti yiimazeḡɛai la, naa ɟa gè vilɛsu polu, gè yɛ koba. ¹⁹ Təun vələ, nui ma zii pɛ tei nà da botii ɟɛ bɛ. Bələlai ná-doun zunui la ga de baa? Ulei nɔ gè ɟɛa la ga è-ɟɛɛ ná-botigɛ nui, zenɔ ɟana gè botii ɟɛɛzu la è vɛ.»

²⁰ Aḡesaləme ɟɛni Ayitəfele ma: «À da tɛnɛgi wo vəəma. Ada kɛ ɟale?» ²¹ Ayitəfele gooḡaavoteni, é ɟɛ ma: «Li, è la ga è-ɟɛɛ anzaiti, niiti ti la vuluni ga zɔiti kevele, é ti yɛgai masa pɛlei wu, ga ti da makɛ. Izelayele pɛ ka kwɛɛ naazu ga è lɛḡɛa è-ɟɛɛ zu, naazu niiti pɛ ti è volu, ta zɛbɛ zələə.» ²² Ti seḡɛ ɟotai loni Aḡesaləme vɛ, dooḡḡ bosuvɛ ná bɛtɛai pɛlei maazu, miná ɟa é laani ná ga kɛɛḡɛ anzaiti,

niiti ti la vuluni ga zɔiti kevele, Izelayele nuiti pe gaazu.

²³ Naama ziegi zu kujɛ ɣeni Ayitɔfele ná-tɛnɛ gooitɪ pe ba, eɣɛ nu ɣa GALA bɔɣɔi ɣaazaɣa, zekana ná-tɛnɛ gooitɪ pe ti ɣeni la Davide ve ta Abesalɔme balaa be.

17

ɢusayi Ayitɔfele ná-tɛnɛ gooi maɣaali vai

¹ Ayitɔfele ɣeni Abesalɔme ma: «Be gè yeelo nu waapuugɔ maazu felegɔ (12 000) va, gè vile Davide volu za bidii nɔ. ² Nà zeelizu ma siegi zu kpɔlai la, zɛbe la mɔ zea. Nà faa zupui vilisu pɔ be. Niiti kpein ti polu, naati ti bize, gè masagi ɣila nɔ vaa. ³ Naa voluma gè ɣale ma ga nubuseiti pe. Mazɔlɔ ni zunui naa a zaana, nii è gaiziezu, nubuseiti pe ta ɣale ma è vɔ. Ti zeɪ ziileigi zu.» ⁴ Naama wooi zolooni Abesalɔme ta Izelayele nu wolaiti pe ma.

⁵ Abesalɔme ɣeni ma: «Aaleke nui ɢusayi loli deɛ, ade tɔ balaa goomeni.» ⁶ ɢusayi laɪ ma Abesalɔme vɔ be, Abesalɔme gaazaɣani, é ɣɛ ma: «Wɛle nii ɣa Ayitɔfele boga, gi naa ɣɛ, nii é bogai, baa ɣigi taɣili ka è ve?» ⁷ ɢusayi Abesalɔme woɣaavoteni, é ɣɛ ma: «Niima geleɪ zu, Ayitɔfele ná-tɛnɛ gooi la vani.» ⁸ ɢusayi ɣeni ma: «È è-ɣɛɛ ɣweɛ sɔ ta ná-nuiti! Ta ga zɛbesu zalavusuiti, ti vileve eɣɛ zulubui, nii ma yivoi ɣulaai zea dɔbɔi zu. E-ɣɛɛ ɣa ga kɔɔɣɔ nui, é la vaazu kpidii ɣɛɛzu nubuseiti saama. ⁹ De bɔɛzu ɣani, toɣa ɣɛ lɔɣua kɔtu yeɣei ta zu, baa ade taɣili. Ni tɔ ɣa zeina ga da-ɣɔɔɣɔ nui tanigaa ti zaana ti ya, ma wooi ga meni é wo ga: «Abesalɔme ná-nuiti ti loa bu.» ¹⁰ Naazu, anɛɛ zɛbesu zalavusui, niiti

zala yii ti ɔ̄oozu, naati pe ta ɔ̄e iɔ̄otevei zu. Mazɔ̄lɔ̄ Izelayele pe ge kwɛɛ ga è-ɔ̄ɛɛ ɔ̄a ga kɔ̄ɔ̄ɔ̄fuluɔ̄a wolai, ta kɔ̄ɔ̄ɔ̄ nu wolaiti ta ba. ¹¹ Nà pɔ̄ ga Izelayele nuiti pe ti ɔ̄aale ba è ɔ̄oba, é lɔ̄zei Dan, é zeeli Beel-Seeɔ̄a, ɔ̄a-ɔ̄ɔ̄uvebei ɔ̄a mɔ̄in eɔ̄e kpolodei laave ma jaɔ̄aegi. Da ɔ̄ɔ̄ɔ̄i è lo ti luɔ̄ɔ̄ kɔ̄ɔ̄ɔ̄zuve. ¹² Ada zeelizu Davide ma ade ta, ve dɔ̄ɔ̄ɔ̄uai ná, ade loo ma, eɔ̄evelei nɔ̄dai a ɔ̄a ve la zooi ma. Tɔ̄-o, ná-siepoluiti-yo, tanɔ̄pe ge la ɔ̄ula ade ya. ¹³ Ni a lɔ̄ɔ̄ɔ̄una taai ta zu, Izelayele nuiti pe ta va ga galuiti, ade taai naa mɛɛn petugi zu, é kobave, eyesu kɔ̄tu ɔ̄ila kpalaa ge mina mɔ̄ ɔ̄e ná.»

¹⁴ Aɔ̄esalɔ̄me ta Izelayele nuiti pe ti ɔ̄eni ma: «Aaleke nui ɔ̄usayi ná-tɛnɛgi vizɔ̄ge, é leve Ayitɔ̄fele nɔ̄nɔ̄i va.» Mazɔ̄lɔ̄ ɔ̄ɔ̄ɔ̄ GALAGI deveni ga é Ayitɔ̄fele ná-tɛnɛ pagɔ̄i loo bu, nii a ke é va ga maanɔ̄ɔ̄i Aɔ̄esalɔ̄me ma.

Davide Zuludɛn ɔ̄ude vai

¹⁵ ɔ̄usayi liini zalaɔ̄a ɔ̄ula nuiti Sadɔ̄ke ta Aɔ̄iataal vɔ̄ be, é Ayitɔ̄fele ná-tɛnɛ gooi laazeeli ti ma, ta nii tɔ̄ ɔ̄ɔ̄ɔ̄i é bogai Aɔ̄esalɔ̄me ta Izelayele nu wolaiti pe ma. ¹⁶ E ɔ̄eni ti ma volu: «À nu leve fala Davide ma, é bo ma ga, é mina ni za tevebai zu zie maalevesuve ɔ̄obave, keke é Zuludɛn ɔ̄ude, é li poun, nii a ke ti mina za ta ná-siepoluiti.»

¹⁷ Zonatan ta Ayimaase ti ɔ̄eni En-Lɔ̄gele, botiɔ̄e anzanui gila ge ɔ̄eni liizu, é ɔ̄a keela wooi wo ti ma, nii maanɛni ga ti li, ti bo Davide ma. Mazɔ̄lɔ̄ ti maa la ɔ̄eni nɛɛni ga ti le taazuve, naa ɔ̄a a ke nu mina ti ɔ̄a. ¹⁸ Keke zunu loungo ɔ̄ila ge ti ɔ̄ani, é li, é bo Aɔ̄esalɔ̄me ma. Keela felegɔ̄iti ti liini ga gaazuvile, ti liini, ti le Baɔ̄ɔ̄ulime zunui ta ná-pele

wu. Zieyege ɣeni ná-koizube, ti loɔɣuni zegei naa zu. ¹⁹ Pɛɛ deei sege wolai zegeni, é pɛɛ zegei la, é ani ɣae zigai vuuni ma, nu nɔpɛ ge la bena gaagɔ ga ani ɣa ná.

²⁰ Aɓesalɔme ná-keelaiti ti vaani anzanui naa vɔ be, ti ɣe ma: «Mini ɣa Ayimaase ta Zonatan ti ná?» Anzanui ti woɔɣaavoteni, é ɣe ma: «Ti ziei budɛa.» Ti naati gaiziɛni, keɛ ti la ɣeni Ayimaase ta Zonatan ɣaani. Ti ɣaleni ma Zeeluzalɛme.

²¹ Ti liai ma, Ayimaase ta Zonatan ti ɣulani zieyegei zu, ti li, ti keela wooi wo Davide ma. Ti Ayitɔfele ná-tɛnɛ gooi laazeelini Davide ma, nii é boni daalɔɣɔma. Naa vɔluma ti ɣeni ma: «À wuzege, wo ziei budɛ ga suvile.» ²² Davide ta nui niiti kpein ti ɣeni polu, ti Zuludɛn budɛni. Gee-laalaosube kaani ga ti pɛ ti levega.

²³ Ayitɔfele kaai ma ga ná-tɛnɛ gooi la zoni, é lɛeni ná-soovalegi ɣɔma, é li ná-taazu. Kpegai ma ga vali ná-pɛɛ wu nuiti ma, é bɔɣɔ zelɛni, é za, ti maagulu keɛɣe ná-kabai zu.

Davide zeeli vai Maɣanayime

²⁴ Davide zeelini Maɣanayime. Aɓesalɔme ta Izelayele ɣɔɔɣɔ nuiti pɛ ti Zuludɛn budɛni.

²⁵ Aɓesalɔme Amasa ɣɛɛni ga ná-kɔɔɣulubai, Zoabe votogi zu. Amasa tɔna ge ɣeni ga Izelayele zunui ta ná-doun zunu, nii daa ɣeni ga Yitela. Amasa dee laa ɣeni ga Aɓigayile, Naɣase ná-doun anzanui, nii é ɣeni ga Zoabe dee Seluya baazeelai. ²⁶ Izelayele nuiti ta Aɓesalɔme ti ta-ɣɔɔlaɣai vuuni Galaade yooi zu.

²⁷ Davide zeelilai ma Maɣanayime, zunui tani-gaa ti daaɣomini: Naɣase ná-doun zunui Sɔbi, é ga

Laḅa nui, Amōn nuiti ta-laa wolai, ta Lodeḅaal nui Amiyele ná-doun zunui Makiil, naa vee Baalezilayi va, Lōgēlime nui Galaade yooi zu. ²⁸ Zunui niiti ti vaani ga daama aniiti, ta anijakaiti, ta digiiti, ti va ga moloi nii é ga beleegi ta wōlezegi, ti va ga bulu vukoi, ta ani gae geegaiti, ti va ga toḅo baazagiti ta ma velevēlegi. ²⁹ Ti vaani mōnō ga kōin guloi, ta nike jiiimi dei ma wuloi, naa vee folomazegi va, ta baalagiti. Ti naati pe feeni Davide ta ná-nuḅuseiti zea, nii a ke ti laami, mazolō ti geni gēezu ḅoḅo ma: «Numai niiti ti ḅolḅa ga sisi ti boga tevebai zu, pului ta kpōle wōin gāna ti ma.»

18

Aḅesalōme ná-kōvēbei loo vai bu

¹ Davide kōḅo nuiti gaaluni, niiti ti geni polu. E nu waagilagila kundigiiti ta nu ungilagila kundigiiti seini ti unda. ² Davide kōvēbei gaaḡwēeni su sava, é ma mōungi ve Zoabe ya, é felesiei ve Zoabe keegeloin Aḅisayi ya, Seluya ná-doun zunui, é savasiei ve Gate nui Itayi ya. E zeba é ge to ḅoḅoi toḅa vilesu ti volu kōḅozuve. ³ Kele kōḅo nuiti ti geni ma: «Kpele-o, è la vilesu gi volu! Mazolō ni gá velana, é la gēa ga faa biin gi zili nuiti gaazu, anee balaa gi gilazuve pe ka zaazu, ti la naa gēa ga faa biin. Kele da gila, è gēeve ege nu waapuugo (10 000) gi zaama. E gūla naa volu balaa, fizoge ga è ye taazuve, è da kpōbai leve gi ma.» ⁴ Masagi geni ti ma: «Nà naa gēezu, nii pagai wo gaazu.» Masagi loni taa zigidave ḡobave, siegi zu kōvēbei geni gūlazu la, nu ungilagilagiti ta nu waagilagilagiti. ⁵ Masagi devei veeni nu savagoi

niiti zea, Zoabe, Abisayi, ta Itayi, é ɔɛ ti ma: «Nà wo maanɛɛɛzu, à mina faa ɲɔu ɔɛ ga zunu loungoi Abesalɔme.» Bebei pe ge masagi woomɛnini, é ɔa devei naa ve kɔɔɔɔɔɔɔ ma ɔundiɔiiti zea, é vile Abesalɔme va.

⁶ Kɔɔɔɔɔɔɔ lɔɔni dɔɔɔi va ga ti Izelayele nuiti daaɔomi ga kɔɔi. Ti kɔɔi lɔɔni ga, Efelayime lɔɔi zu. ⁷ Davide ná-kɔɔɔɔɔi vɔnini Izelayele gelei ma ga gola, nu waavuuɔɔɔɔ (20 000) ɔa ti paani Izelayele va. ⁸ Kɔɔɔɔɔ nuiti ti vazani ma zou ɔɔɔɔɔ naa zu. Naama voloi nui liegi é zaani dɔɔɔi zu, naa mɔɔinni, é leve niiti ba, boɔa zɔkpɔi ti vaani.

Zoabe Abesalɔme vaa vai

⁹ Abesalɔme wɔɔɔni, é ɔɔɔɔ ɔa Davide ná-nuiti kakala. E ɔizɛni ná-soovale fuului ɔɔma, naa li, é lɔ sɛne gulu wola ta ma ɔɔɔi zu. Abesalɔme nɔɔngi ɔatani gulu bekegiti zɔɔɔɔɔɔɔ, é yɛni zɔɔɔni geɔɔɔɔɔɔɔ ta zɔɔi yɔɔɔɔɔɔɔ, ná-soovale fuului ɔɔla bu, é ɔa li. ¹⁰ Kɔɔɔɔɔ nui ɔɔla ge kaani, é li, é bo Zoabe ma. E ɔɔ ma: «Gè Abesalɔme ɔaavɛ zɔɔɔni sɛne gului va.» ¹¹ Zoabe ɔɔni ma: «È kaavɛ! Leeni vaa zu è la paani náɔɔ nɔ? Nà la wali ɔaɔ puugɔ ve è ya ta saamaɔili gila.» ¹² Kɔɔɔ kɔɔɔɔ nui gooɔaavoteni, é ɔɔ ma: «Ba-o, anɛɛ ni wali ɔaɔ waagila (1 000) ka ɔa la kɔɔɔ, è fe zèa, gè la kɔɔa, gè va yeelo masagi ná-doun zunui ma, mazɔɔɔ gi goomɛnini, é fali nii wo wo ma, ɔa-o, Abisayi-yo, ta Itayi, é ɔɔ wo ma: «A dama ga nu nɔpe ge mina faa ɲɔu ɔɔ ga zunu loungoi Abesalɔme.» ¹³ Tɔ vɔɔɔ ni gè ɔikulani zɛnvui zu, gè paa ná, gè ke eɔɔ faa la ɔɔla su, masagi a la mɛni nɔ, mazɔɔɔ faa la ɔa ga lɔɔɔu ba, ɔa ɔɔɔɔi balaa è la bɛna màavaawo.» ¹⁴ Zoabe ɔɔni ma: «Gè la

nà-yeedeɣɣalalai ɣologolosu è ma!» E kpaku ɣaazoba savagɔ zegeni, é li, Abesalome yenvui su de zeleni gului va, é ti badɔ naa yii va. ¹⁵ Zunu lounɔ puugɔi niiti ti ɣeni Zoabe ná-kɔɔɣɔ zɔɔlaiti segezu, naati ti ɣakuni Abesalome ma, ti mɔta va.

¹⁶ Zoabe puuugi vɛeni ga ti looɣɔ kɔɔi va. Ná-kɔɔvɛbei ɣaleni ma, ti zeɣe Izelayele nuiti polu. ¹⁷ Ti Abesalome zegeni, ti pili zeɣe boma ɣooza golai ta zu, ti kɔtu ziɣi golai lo maazu. Názu Izelayele nuiti eɛe ge da li vɔ da.

¹⁸ Abesalome ɣeai ma vulua, é kɔtu ɣila kpadɔni Masagi Ná-Pɛtugi zu ga ɣizesui, mazɔɔɔ é ɣeni ɣɛɛzu bɔɣɔ ma: «Zunu loun la bɛ, nii tɔɣɔi ɣa ye ba eyesu ɣɔ.» E tɔ bɔɣɔi daaseigi vɛeni ɣizesu ɣɔtui naa va, zaagaza daa ɣa ga «Abesalome ná-ɣizesu ɣɔtui.»

Davide Abesalome zaa vai meni fai

¹⁹ Sadɔke ná-doun zunui Ayimaase ɣeni Zoabe ma: «Va bu, gè li, gè niima woo niine vagɔi laazeeli masagi ma, ga ɣooɣɔ GALAGI ná-gaamai vea zea, é unmɔɔga, é kula sili nuiti zea.» ²⁰ Zoabe ɣeni ma: «È la zooga ɣɛɛzu ga woo niine vagɔ laazeeli nu za, da zoo ɣɛɛzu la yee ɣili, keɛ za è la zooga liizu niima wooi wosu, mazɔɔɔ masagi ná-doun zunui zaave.»

²¹ Zoabe ɣeni Etiyɔpi zunui gila ma: «Nii è kaai, li, è naa wo masagi ma.» Zunui naa nɔkɔni Zoabe ɣɔɣɔwu, é wuzegɛ, é li ga kpizei. ²² Sadɔke ná-doun zunui Ayimaase kpɔei zegeni volu, é ɣe Zoabe ma: «Nii a ɣulana su, naa ɣula su! Keɛ be bà, gè bize Etiyɔpi zunui volu.» Zoabe gooɣaavoteni, é ɣe ma: «Lee bize ɣa è pɔ è bo, bɔe? Da-undaane nɔpe ge la nii ɣeɣala woo laazeeli vai zu.» ²³ Ayimaase ɣeni ma volu: «Nii a ɣulana su, naa ɣula su! Keɛ na

pɔ gè bizε.» Zoabe da gε ma niina: «Bizena mu.» Ayimaase bizeni, é li ga Zuluden ma nεmεi zu vele, é leve Etiyopi zunui va.

²⁴ Davide gεni zeini taai ma zigfidave gɔozu vele. Taai maabe nui lεeni sigfigi ga, é wεε zeemaalegi zu, é zunu gila ka, é da va ga kpize. ²⁵ Taai maabe nui woogulani, é daazeeli masagi ma. Masagi gεni ma: «Ni tɔ gila be, toga vaazu ga woo niina vago.» Zunui naa gεni maabugazu ga kpize. ²⁶ Taai maabe nui weleni mɔnɔ, é zunu gili ka, é da va ga bizaa, é woogulani sigfida make nui ma, é gε ma: «Wεε zunu gili ba, é vaazu ga bizaa tɔ gila.» Masagi gεni ma: «Tɔ balaa toga vaazu ga woo niine vago.» ²⁷ Taai maabe nui gεni ma: «Nà kaazu ga ma mɔungi bizε vele gεεve ege Sadake ná-doun zunui Ayimaase.» Masagi gε ma: «Nu vago ve, toga vaazu ga woo niine vagoa.»

²⁸ Ayimaase maabugani masagi va, é gε ma: «Fai pε ka ziezú ga pagɔ!» E nɔkɔni masagi wu, é gε ma: «Mamagi ga Gɔogɔ GALAGI ve, da-GALAGI, nii é va bu, è vɔni naati ma, niiti ti gεa wuzegeni mɔligii masagi laalɔgɔma.» ²⁹ Masagi gaazaani, é gε ma: «Zunu loungoi Abesalome gεδεγε faa la ba?» Ayimaase googaaɔoteni, é gε ma: «Siegi zu Zoabe gεa tèvesu la è vɔ be ga botige nui tafili vɔɔma, gè gεa nuiti kaazu, ti da wola gε unga wuulee, kεε gè la kwεε lee ma vaa wuulee be.» ³⁰ Masagi gεni ma: «Zie su, è lo ve.» Ayimaase ziεni su, é da maabɔungi wo.

³¹ Etiyopi zunui unkulani názuve, é gε ma: «Woo niine vago ga gè vaazu daazeelizu mɔligii masagi ma, mazɔɔɔ Gɔogɔ GALAGI da-gaamai vea è ya, é è unmɔɔga, é è gɔla è zili nuiti zea.» ³² Masagi

gaazaḡani, é ḡe ma: «Zunu loungoi Abesalóme ḡedegē faa la ba?» Etiyópi zunui googaaḡoteni, é ḡe ma: «Nii seeliai zunu loungoi naa ma, é zeeli faan máliḡii masagi zili nuiti ma, ta niiti ti wuzegēzu daalóḡma.»

19

Davide ná-doun zunui zaa wóló

¹ Masagi bólóni ziimave naazu, é læezu ga wóló pèle ḡaaḡoozagi wu sigíðave, é da ḡe ma: «Ee, doun zunui, Abesalóme, doun zunui! Ee, doun zunui, Abesalóme! Ni nòun ḡè zaani nò è-ḡotogi zu! Ee, Abesalóme, doun zunui, doun zunui!»

² Ti liini, ti ḡe Zoabe ma: «Masagi ḡa wólózu, é da bóḡó maawóin Abesalóme ná-faa zu.» ³ Naama voloi ma vónifaamai ma ḡoozunæei latini ga saa wóló nubusei pè bè, mazóló ti ménini ga masagi ḡaazuḡilibe ná-doun zunui zaa vai zu. ⁴ Ma volo ḡilagi nò, kóḡó nuiti pè ti læeni taazuve ga dóḡui, egē kóḡó nuiti ti velaai kóḡi va, ti da unfe. ⁵ Masagi seḡei veeni ḡaazu, é da ḡe nò ma: «Ee, doun zunui Abesalóme! Ee, Abesalóme doun zunui, doun zunui!»

⁶ Zoabe læeni pò bè pèlei wu, é ḡe ma: «È unfegi yeida za ga da-ḡóḡó nuiti, niiti ti wo-yenvuiti kizoga, da-o, è-loun zunuiti ta è-loun anzanuiti-yo, naa ve è-anzaiti pè ba. ⁷ Niiti ti è wóinzeḡezu, naati ka è ti næezu ve, è naati wóinzeḡe, niiti ti è næezu ve. E dea za ga da-ḡóḡóvei ma ḡundigíiti ta da-ḡóḡó nuiti, naati zenvui la ga ani nòpè è ḡaazu. ḡè kwæga niina ga ni Abesalóme yeni vulua, ḡi pè ḡi za, naa a la næè è ve. ⁸ Wuzegē niina, è ḡula mu, è bòe da-ḡóḡó nuiti pò ga iḡóḡó woóiti. Mazóló ḡè

ḡonaa Ḡooḡo GALAGI ma ga ni è la ḡulani, nu nɔpe ge la yeḡa è va za bidii. Naa ḡa nɔu è ma, é leve maanooḡoi pe ba, niiti ti zeeliai è ma, é zo da-loungo zie su ma, é zeeli za ma.» ⁹ Masagi ḡulani naazu, é zeì sigḡidave. Ti daazeelini kooḡo nuiti pe ma ga masagi ḡanu, é zeini sigḡidave. Ti pe ti ḡaaleeni ba koba.

Davide ḡale ma vai Zeeluzalɛme

Abesalɔme ná-kooḡo nuiti ti velani, ese ge li ná-pele wu. ¹⁰ Izelayele velɛyeḡei pe bu nuiti ti ḡeni ḡeezu boḡo ma: «Masagi ḡa é ade unmooga ade zili nuiti ma, ma un ge da ma ga, to ḡa é ade unmooga Filiseti nuiti ma. Kele niizu Abesalɔme maavele ma, é velaa, é ḡula zoi va. ¹¹ Abesalɔme nii ade ḡuloi ziaa ma, ga é ḡe ga ada-masagi, naa zaa kooi zu. Leeni ḡa mu wo maaḡo unsu, Davide loli fai zu, é va zeì volu ga masagi?»

¹² Nii é ḡeni wosu Izelayele yooi zu ná pe, Davide menini, é wooleve ga ti bo zalaḡa ḡula nuiti ma, Sadoke ta Abiataal, ti ḡe ti ma: «À li, wo ḡe Zuda wolodai ma ḡundiḡiiti ma: «Lee vaa zu wo ḡeezu ga gaabela wo vaa vai zu ga masagi seizuve? ¹³ Wa ga masagi keeḡelointi, wo ḡe ga zii ḡila, ta nama ḡila. Leeni vaa zu mu wa ḡe ga nu ḡaabela wo vaa vai zu ga masagi?» ¹⁴ A ḡe Amasa ma: «Da ga zii ḡila, ta nama ḡila. GALA ge sò ná-ziiḡaawanai pe su, ni gè la è ḡeeni ga kooḡulubai Zoabe votogi zu.» ¹⁵ Naa maavele ma, Davide Zuda nuiti pe kigi ḡaavoteni boḡo ma eḡe nu ḡila nɔ. Ti ḡeni masagi ma naazu: «Gale ma, è va, wa da-wotiḡe nuiti.»

Davide Simeyi maavaaye fai

¹⁶ Masagi galeni ma volu, é zeeli Zuludɛn laave. Zuda nuiti pɛ ti liini ga kpizɛi Gilegale, ga ti masagi laagomi, é ziei leve. ¹⁷ Geela ná-doun zunui Simeyi, Benzamɛn nui nii é ɣɛni ga Baɗulime nui, naa vilɛni Zuda nuiti polu, ti li masagi laagomisu. ¹⁸ Ta Benzamɛn nu waagila (1 000) ka ti liini. Sayile ná-pɛleyɛɣɛi wu botiɣɛ nui Siɓa liini balaa, ta ná-doun zunu puugo maazu loɔlugɔiti (15), naa vɛɛ ná-botiɣɛ nu vuufelegɔ (20) va. Ti pɛ ti yeini ga gaazuvilei Zuludɛn laave masagi laagomisu. ¹⁹ Naama zɛ su, bebei ɗa ziei leve ga masagi ná-pɛleyɛɣɛi, ta é naa ɣɛ, nii nɛai masagi vɛ. Masagi Zuludɛn levegai ma, Geela ná-doun zunui Simeyi looni masagi ɣɔɣɔwu, ²⁰ é ɣɛ ma: «Màliɣii masagi mina sò ga nà-faagaaazagi, é mina ɣiɛ su ga foloi é ɣɛni ɣulazu la Zeeluzalɛme va, gè faa ɲɔu ɣɛɛni la, é va naa make yii ma. ²¹ Mazɔlɔɔ nɛi gè ga ɗa-wotiɣɛ nui, gè sugwɛɛ ga gè koto ɣɛɛvɛ, nà ɣa gè ga nu mɔungi Zozɛfe mavofodaiti saama, gè va, gè màliɣii masagi laagomi.»

²² Seluya ná-doun zunui Aɓisayi ɣɛni ma naazu: «Simeyi maa la nɛɛni, é va za baa? Teigi é masagi voovoai, nii ɢooɣɔ GALAGI gulɔi ziaai ma?» ²³ Davide googaaɓoteni, é ɣɛ ma: «Lee ɣa é ade yɔɣɔzu, Seluya ná-doun zunuiti, wa-o, nà-o? Wo liizu ɓɔɣɔ ɣɛɛzu ga sili nuiti kevele. Za ɣa nei ga ku, nii nu ɣa Izelayɛle nui ta vaa ma? Ladalai la zèa za baa ga nà masadai ɣɛɛzu dɛ Izelayɛle unda?» ²⁴ Masagi latini Simeyi ma, é ɣɔnani bɛ, é ɣɛ ma: «È la zaa.»

Mefiɓaale woozuɣula fai Davide vɛ

²⁵ Sayile ná-doun loin Mefíbaale balaa ge liini masagi laaḡomisú. E ləzei naa ḡula voloi ma Zeeluzaləme va, é zeeli naa ḡale ma voloi ma, Mefíbaale la ḡeni ḡaaḡaani kəḡḡiti ma, é la bəlei woni, é la ná-seḡeiti ḡbani balaa. ²⁶ Seeliai ma masagi və bə, naa gaazaḡani, é ḡe ma: «Mefíbaale, leeni vaa zu é la viləni pəlu?»

²⁷ E masagi woḡaaḡoteni, é ḡe ma: «Ee, məliḡii masagi, nə-botiḡe nui ḡa é yəavaai, ni naa laade, ḡe ḡeni ma: «Nə nə-soovaleḡi ḡevele bətezu, ḡe zei kəma, ḡe vilə masagi volu, mazəḡə nə ga maaləḡeḡe nu.» ²⁸ Kele nə-botiḡe nui vaa é və bə, é zəei vəe mə. Kele məliḡii masagi, da ga eḡe GALA ná-geezuḡelai. Nii nəpe soloogai é ḡaazu, naa ḡe. ²⁹ Kəwola Sayile ná-peleyeḡei wu nui tanəpe ge la ḡea ani ḡili maabəunsu é ya keni saai, kele anəe naa ve, é yeezeivə nəun bu, ḡe ḡe naati saama, niiti ti daami wosu da-labalii ḡa. Zobogi bəgele ḡa é bə ga ḡe kpəba ḡili fali məliḡii masagi ma?»

³⁰ Masagi gooḡaaḡoteni, é ḡe ma: «Da-bəezuḡula məinməingi ye ná kana, ḡe devevə ga wo Sayile ná-zooiti gaḡwə va, wa Síba.» ³¹ Mefíbaale ḡeni masagi ma: «Síba ti pe seḡe vəḡə və. Tei nə məliḡii masagi ḡalesu ma ga vəḡə, naa ḡa ḡe ḡea pə.»

Davide Baalezilayi məein vee vai

³² Galaade nui Baalezilayi balaa zəḡeni Ləḡelime, é va masagi vuuzu ga pele Zuludən zielavə, ta é vali naa ma zielavə. ³³ Kona vuuləsavə (80) ḡewola vəḡə ḡeni de. Tə ḡa é ḡeni masagi bədəma vai pe gaḡulazu ba, naa ḡeai ma Maḡanayime, təzei é ḡeni ga kpəte nu wola. ³⁴ Masagi ḡeni Baalezilayi

ma: «Dile pòlu, de ziei budε, de li Zeeluzalεme, nà è bedεma vai pε gaagfula ba pò bε.»

³⁵ Kele Baalezilayi googfaavoteni, é gε ma: «Sii ma gfonagi yεga voluzu ga dielegɔ, gè vilεsu è volu, de li Zeeluzalεme? ³⁶ Kona vuulosava (80) gfa é zèa, gè la mɔ zoosu gè va ani vagɔi ta ani nɔi yɔgɔzuɔgula. Nèi gè ga da-wotigε nui, gè la vɔlɔ zoosu gè va naati tannεi yɔgɔzuɔgula, niiti gè ti miizu, ta niiti gè ti bɔlezu. Gè la zoosu balaa gè va guye loo zunuiti ta guye loo anzanuiti goo vaagfulaba gfa. Lee vaa zu nà li gfeezu ga malingii masagi unma gasɔ? ³⁷ Nà Zuluden budεzu nɔ, de lago li. Gè la gite kwεε lee vaa zu masagi da li mεein veezu gfani. ³⁸ Va bu, nèi gè ga da-wotigε nui, gè gale ma nà-pεlei wu, gè za nà-taazu, kεε ta dèe ta-gabaiti koba. Wεε da-wotigε nui Kimegfame va, toɔa yεsu è volu, nii nɔpε è pɔ è kε bè ga ma vagɔ, naa gε bε.» ³⁹ Masagi gfeni ma: «Zèe gfa bu, bε Kimegfame vile pòlu, nii nɔpε è pɔ, nà kε bε. Nii nɔpε wɔin è ma, nà kε è vε.»

⁴⁰ Eεε pε ge Zuluden budεai ma, masagi balaa kpudεai ma, é Baalezilayi nεeneni ga daave komagai, é tuya loo bε. Naa voluma Baalezilayi gfeni ma ná-taazu. ⁴¹ Masagi liini ga Gilegale vele, Kimegfame gfeni polu. Zuda gɔvεbeɔ pε, ta Izelayele gɔvεbeɔ gɔlazuve pε ge gfeni ná, siegi zu masagi gfeni Zuluden budεzu la.

Maaɔaalii bɔ vai Zuda ta Izelayele yɔgɔzu

⁴² Kele Izelayele nuiti ti maaɔufani masagi va, ti gε ma: «Lee vaa zu gi-gfeelointi Zuda nuiti ti vaai, ti è zeɔe dɔɔgfuzu, ti Zuluden budε ga de, da-o, da-veleyeɔfei-yo, ta nuɔusei niiti pε ti gεa è volu?»

⁴³ Zuda nuiti ti ti woogfaavoteni, ti gɛ ma: «Gá-o, masagi-yo, gi bɔgɛ é leve wo va. Toɟa ɟale wo yiiɟaawanazu naazu? Gi zɛɛ ka bogai masagi va baa? Baa veɛɛani bɛgele ɟa é fea gi ya?» ⁴⁴ Izelayele nuiti ti ɟɛni ma: «Masagi ɟa ga gɔnɔ ná zeizu ɟɛ puu, é leve wo va, gi leve ɟa Davide bɔɟɔi ma, é leve wo va. Toɟa ɟale mu, wo gi vɛlɛlɛlazuzɔ ɟani? Gɛi gi ɟɛa ga nu mɔungɛ, gi ɟɛ ma: «Ade va ga ada-masagi.» » Kɛɛ Zuda nuiti ta-woogfaavotegi yeeɟaabaani, é leve Izelayele nuiti tɔnɔi va.

20

Seeba baka fai Davide laalɔɟɔma

¹ Nu ɲakai ta ɟɛni návɛ, daa ga Seeba, é ɟɛni ga Benzamɛn nui, Bikeli ná-doun zunui. E puɔugi vɛɛni, é woogfula, é ɟɛ ma: «Faa la ade yɔɟɔzu ada Davide, ade la bɔni faa nɔpɛ ma ada Izayi ná-doun zunui. Adei de ga Izelayele nuiti, ɛɛɛ pɛ ge li ná-pɛɛ wu!» ² Izelayele nui zɔiti pɛ ti zɛɟɛni Davide va, ti vɛɛ Bikeli ná-doun zunui Seeba volu. Kɛni Zuda nuiti nɔ ɟa ti yɛni ta-masagi va, ti yɛni polu, ti zɛɟɛ Zuludɛn zɛɛlavɛ, eyɛsu ti zeeli Zeeluzalɛme.

³ Davide zeeliai ma masa pɛɛi wu, é anza puugɔiti gaizieni, niiti ti la vuluni ga zɔiti kɛvele, niiti é ti yɛni ga ti ɗa wɛɛ kooi ma. E ti vuuni pɛɛ ɟila bu, vɛ ná makeɟai ga pagɔ. E ɟɛni ti bɛɗɛma vaiti pɛ gaagfulazu ba, kɛɛ é la mɔ ɟɛni laani ti ɟoba pɛ. Naati ti yɛni pɛɛ laagfulugai wu eyɛsu ti zaa voloi zeeli, ti ta-eteai zɛɛ eɟɛ poanzaiti.

Zoabe Amasa vaa vai

⁴ Masagi ɟɛni Amasa ma: «Gè folo savagɔ vea é ya, è Zuda ɟɔɔvɛɛi pɛ toli bè, wo va vɛ.» ⁵ Amasa

masagi ná-devei laazeelini, kεε kui leveni, nii masagi toni.

⁶ Davide ɣeni Aβisayi ma: «Bikeli ná-doun zunui Seeβa ɲuda, é leve Aβesalome va niina. Liina mu, é lo masa make kooβebei luɣɔ, wo vile polu, é mina loɣfuzu zoloo taa wolai ta zu, nii sigigi ma, ve ade yee la zeelia ma ná.» ⁷ Aβisayi liini ga Zoabe ná-kooβebei, ta Kelete nuiti, naa veε Peelite geleiti ba, ta kooɣuluβa ɣiteiti. Ti zegeni Zeeluzalame, ti li 'Bikeli ná-doun zunui Seeβa zosuε.

⁸ Ti zeeliai ma kɔtu wolai ma, nii é Gabaɣɔn, ti Amasa ɣaani, é da va ga ti vɔ pelei. Zoabe saamaɣiligi ta ɣilini ná-seɣei maazu, boɣa zɔkpɔi ɣeni ma laɣagi zu, giliai saamaɣiligi va. Siegi zu Zoabe ɣeni maabuɣazu la Amasa va, boɣai looni. ⁹ Zoabe ɣeni Amasa ma: «È ɣedεge, kèeloun?» E Amasa βelei zoni ga zeezai, é neεε ga daave komagai. ¹⁰ Amasa la ɣeni boɣa zɔkpɔi ɣaani ga pagɔ, nii é ɣeni Zoabe ɣɔvei ɣa. Naa zeba é boɣai lo kogi zu, é koozu zoolaiti pu zooli ma. Amasa zaani gaamanɔ, Zoabe la mɔ ɣeni boɣai vuuni ba, ná va ɣe fele. Naa voluma Zoabe ta keεɣeloin Aβisayi ti pele zoni, ti vile Bikeli ná-doun zunui Seeβa ɣaizie vai ma.

¹¹ Zoabe ná-kooɣɔ nui gila ge ɣeni loni Amasa ma voomai ɣobave, é da ɣe ma: «Zɔiti kpein ti Zoabe ta Davide vɔ, naati ti vile Zoabe volu.» ¹² Amasa maagɔkɔni ma ɲamai zu pele ɣezei zu. Kooɣɔ nui naa kaai ma ga kooβebei pe ka vaazu, ti da lo, é Amasa ma voomai zegeni pelei zu, é da kpalagi ta zu, é seɣei veε ma. ¹³ Poomai zeɣeai ma pelei zu, kooɣɔ nuiti pe ti leveni, ti vile Zoabe volu, 'Bikeli ná-doun zunui Seeβa ɣaizie vai ma.

Seeba ná-fai gaabelasuve

¹⁴ Ti Izelayele yooi ná pe subizeni, ti li ga Aβele-Bete-Maaka vele. Beel nuiti pe ti gaaleni ba, ti vile Zoabe volu. ¹⁵ Zoabe ta ná-kovebei ti zeelini Aβele-Bete-Maaka taai ma, ti sei kele su. Ti sigigi loni taai laalɔɔma, é zeeli taai ma zigigi gɛgala. Nubusei niiti ti gɛni Zoabe volu, naati ti tɔzeini ga sigigi wuɔfula, nii a ke é va golo.

¹⁶ Anzanui ta gɛni ná, é ga gɛma nu, naa yeni taazuve, é bain, é gɛ ma: «À woilo dɛɛ! A bo Zoabe ma, é soma é maabuɔa ve, ná pɔ gè bɔɛ pɔ.» ¹⁷ Zoabe maabuɔani, anzanui gɛ ma: «Da ɔa è ga Zoabe?» E gɛ ma: «Eyei, ná ve.» Anzanui gɛ ma: «Woilo gò ma, nèi gè ga da-wotigɛ nui.» Zoabe gɛ ma: «Gòiloge.» ¹⁸ Anzanui gɛ ma: «Mɔungi ti gɛni gɛɛzu ma: «A li, wo gaazaɔa bo Aβele, naama vai ɔa gaagula ba.» ¹⁹ Gá naama nuiti saama, niiti ti yiileidai, ta ti ga woogɛɔfila nuiti Izelayele. Da ma, dɔun, da pɔ è taai naa gologolo, nii é Izelayele ga taa biin gola! Lee vaa zu è pɔ è Gɔoɔɔ GALAGI nɔnɔi gologolo?»

²⁰ Zoabe gɛni ma: «Naa li poun! Gè la vaani taa gologolo faa ma, baa gè ani nɔpe sugologolo. ²¹ Naama vaa laade. Kele Efelayime gize yooi zu zunui ta ɔa ná, daa ga Seeba, Bikeli ná-doun zunui ve. Naa ɔa é wuzegɛai masagi Davide laalɔɔma. A tɔ gila nɔ ve zèa, gè maagooza taai va.» Anzanui gɛ Zoabe ma: «Naa zolooga! Gá nɔungi vili niina è ma sigigi volu velei.»

²² Anzanui liini, é bɔɛ seijnɔɔiti pɔ ga gɛmalai. Ti Bikeli ná-doun zunui Seeba nɔungi leveni ba, ti pili Zoabe ma. Zoabe puuugi veeni, ɛɛɛ pe ge vaza, ti

zege sigifi ma, ti gale ma ta-veleiti bu. Zoabe galeni ma masagi vo be Zeeluzalame.

Davide ná-botiḡe nu wolaiti daaseigiti

²³ Zoabe ḡeni Izelayele ḡoovebeiti pe unda. Yegoyada ná-doun zunui Benaya ḡa é ḡeni Kelete nuiti ta Peelete nuiti unda. ²⁴ Adolame ḡa é ḡeni póloto wotiiti unda. Ayilude ná-doun zunui Zozafate ḡeni ga seve make nui. ²⁵ Seva ḡeni ga seve ḡe nui, Sadoke ta Abiataal ti ḡe ga zalaḡa ḡula nuiti. ²⁶ Yayiil nui lila ḡeni balaa ga zalaḡa ḡula nui Davide ve.

21

Kona savagḡo vului loo vai

¹ Davide ná-siegi zu, pului looni, é ke ga kona savagḡo. Davide ḡooḡo GALAGI ḡaazaḡani, naa gooḡaavote, é ḡe ma: «Sayile maavele ve, ta ná-peleyeḡei, é ga nama vuu velayeḡei, mazoloo é Gabagḡon nuiti paani. ² Masagi Gabagḡon nuiti tolini. Ti la ḡeni ga Izelayele nu, keke Amool nuiti motaiti ge ḡeni de. Izelayele nuiti ti minazegeni ti ve ga ti la naati pa, keke anee naa ve, Sayile ná-gaabaai é ḡeni zea Izelayele nuiti ta Zuda nuiti be, é ḡeni ḡeezu, é ti zuwuḡaaleve. ³ Davide ḡeni Gabagḡon nuiti ma: «Lee ḡa ná ke wo ve? Lee ḡa ná kula ga zalaḡai niima ḡoto gba vai zu, nii a ke wo tuya loo ḡooḡo GALAGI ná-nubuseiti be?»

⁴ Gabagḡon nuiti ti gooḡaavoteni, ti ḡe ma: «Kpoei é gi yoḡzu gá Sayile ta ná-peleyeḡei, su la betea ga walii baa zanugi, gá lei balaa gá Izelayele nui tanope paa.» Masagi ḡeni ti ma: «Lee ḡa mu wo po gè ke wo ve?» ⁵ Ti gooḡaavoteni, ti ḡe ma: «Tei zunui

nii g̃ea g̃eεzu, é gi undaavili, ta é gi zuwuɣaaleve Izelayele yooi ná p̃e su, ⁶ gi b̃edei ɣa mavofodai zu zunu l̃ofela va, gi ti z̃ele gului va G̃ooɣɔ GALAGI g̃aazu, Sayile nii G̃ooɣɔ GALAGI yiimazeg̃eni la, naa ná-taazuve Gibeá.» Masagi g̃eni ma: «Nà ti l̃ozu wo yeezu.»

⁷ Masagi Zonatan ná-doun zunui Mefib̃aale ỹeni ná, t̃ozei minazeg̃egi va, ti k̃eni ỹoɣɔzu ta Sayile ná-doun zunui Zonatan, G̃ooɣɔ GALAGI g̃aazu. ⁸ Kele masagi Aya ná-doun anzanui Lisepa ná-doun zunu feleg̃oiti soni, niiti é ti z̃ol̃oni Sayile ve, Aalem̃oni ta Mefib̃aale, ta Sayile ná-doun anzanui Meelaɔe ná-doun zunu l̃olug̃oiti, é ti z̃ol̃oni Meɣola nui Baalezilayi ná-doun zunui Adeliyele ve. ⁹ E ti ve Gabaɣon nuiti zea, ti ti z̃ele gize unmauve G̃ooɣɔ GALAGI g̃aazu. Ti nu l̃ofela p̃e ti zaani ṽooma. Ti zaani ño é zoloo moloji nii daa ga w̃olezegi, naa leve volo m̃ungi ma.

¹⁰ Aya ná-doun anzanui Lisepa saa w̃ol̃o wo segei zeg̃eni, é p̃eε wu fasai ma, molo leve volo m̃ungi, eỹesu tonai vu ti ma, é g̃eni w̃oniiti k̃p̃eεzu poomaiti ma foloi, é ɗa d̃oɔ zuaiti k̃p̃e k̃pidii. ¹¹ Ti liini, ti naa wo Davide ma, nii Aya ná-doun anzanui Lisepa k̃eni, Sayile anzai nii é la g̃eni vuluni ga z̃oiti kevele. ¹² Davide liini naazu, é Sayile ma g̃aeiti ta ná-doun zunui Zonatan ma g̃aeiti maavali Yaɔeeɔe nuiti ma, Galaade yooi zu. Maz̃ol̃o naati ka ti ti-ma ṽoomaiti segei Bete-San taa zaamave, ve Filiseti nuiti ti ti z̃eleni ná, siegi zu ti ṽonini la Sayile ma Gileɔoa. ¹³ Ti zeg̃eni miná ga Sayile ma g̃aeiti ta ná-doun zunui Zonatan ma g̃aeiti, ti va ga tiye, ti k̃p̃o z̃oiti ba, ti z̃eleni. ¹⁴ Ti liini, ti Sayile ma g̃aeiti

ta Zonatan ma g̃aeiti maaḡulu Sayile keeḡe Kise ná-kabai zu, Seela, Benzamen yooi zu. Ti masagi ná-deveiti pe daazeelini. Naa voluma GALA ge zooi maawoinḡaani.

*Kooi niiti ti ḡoni
Filiseti nuiti daalḡḡoma
(1 Dolo Sevei 20:4-8)*

¹⁵ Kooi t̃ozeini m̃oñ Filiseti nuiti ta Izelayele yḡḡzu. Davide ta ná-kooḡḡ nuiti ti liini, ti vala Filiseti nuiti ba. Davide b̃ol̃a ḡeni de niina. ¹⁶ Lafa mavofodai zu nui nii daa ḡeni ga Yiseḡi-Benode ḡeni ḡeezu, é Davide vaa. Boḡa zokpo niinei ḡeni keelave, kpein é ḡeni zea, ma meengi ḡeni ga k̃olu b̃oigi, bunegi ga kilo savag̃o ḡeḡala. ¹⁷ Kele Seluya ná-doun zunui Abisayi vaani, é b̃o Davide va, é Filiseti nui va. Davide ná-kooḡḡ nuiti ti ḡeni ma naazu: «È la m̃o vilēga gi volu kooḡḡzuṽe, naa ḡa a ke Izelayele ná-lanboi mina za.»

¹⁸ Kooi taḡili su m̃oñ, Filiseti nuiti daalḡḡoma G̃obe, G̃usa nui Sibekayi Safe vaani, naa balaa ḡeni ga Lafa mavofodai ta. ¹⁹ Naa volu kooi taḡili su m̃oñ Filiseti nuiti daalḡḡoma G̃obe, Beteleyeme nui Yaalee-W̃olegime ná-doun zunui Eleḡanan Gate nui Goliath vaani, nii ná-kpein ma wului w̃ol̃ni, eḡe seḡe ṽele nui ná-gba gului. ²⁰ Kooi taḡili su m̃oñ Gate, zunui ta ḡeni ná, koozaai, zeeb̃egaiti ta k̃ḡḡb̃egaiti ti ga d̃ozitad̃ozita, ti pe k̃ḡga ḡe ga puufele maazu naani (24). E ḡeni ga Lafa mavofodai ta t̃o balaa. ²¹ E malimasak̃ei leveni ga Izelayele nuiti, Davide keeḡeloin Simea ná-doun zunui Zonatan paani. ²² Lafa mavofoda

naanigɔi niiti ti zɔlɔɔni Gate, ti pɛ ti zaani Davide ta ná-kɔɔɔɔ nuiti zeezu.

22

Davide ná-guyei (Guyeiti 18)

¹ Davide niima wuyei looni Gɔɔɔɔ GALAGI vɛ, siɛgi zu naa unɔɔɔni da, é kula sili nuiti kpein zeezu, ma un ge la ma mɛɛ ga Sayile. ² E ɔɔni ma: «Gɔɔɔɔ GALAGI ɔa ga ná-fasai, ná-siɔɔgi, ùnɔɔ nui,

³ GALAGI nii é ga ná-fasai, vɛ gè lɔɔɔfuzu ná, ná-kɔɔɔɔ zɛpɛgi, zobogi nii é kizosu, ná-siɔɔ gaagɔɔzagi, dɔɔɔfuzuvɛ, kizo nui, nii é kizosu tosu nuiti ma.

⁴ Mamagi ɔa Gɔɔɔɔ GALAGI vɛ! Siɛgi zu gè tolini da, gè vieni, gè ɔɔla sili nuiti kpein zea.

⁵ Mazɔlɔ saai ma dɛ lakpatakpagiti ti màaɔɔleni, é da màalua, eɔɔvelei kɔtudei la, é faa zuɔɔɔɔɔɔɔɔ ɔɔɔɔ.

⁶ Gɔvɛalaazu ɔaluiti ti veleveleni mà, saai ná-tumɔiti ti ɔɔ tùɔɔ, ti da màalua.

⁷ Ná-kidaaviligi zu, gè woɔɔɔlani Gɔɔɔɔ GALAGI ma, gè woɔɔɔlani ná-GALAGI ma, é yɛni ná-masa pɛlei wu, é gòɔmɛni, ná-kpee wooi looni goizu.

⁸ Naazu, zooi ɔalini, é niikpi, geeɔɔɔɔɔɔ ma wuulaagiti ti ɔalini, ti niikpini ná-ziiɔaawanai maavele ma.

9 Duului ɔa ɔulazu sokpayegeiti su,
abui nii é galai wosu, naa ɔa ɔula daave,
ga tigilekai é ɔa ɔala.

10 E geegɔɔgi zieni su, é yei,
tonabiin gaagiligai kɔɔi wu.

11 E leeni seelubein ɔma, é ɔa ɔove,
é ɔula kelema fiilei ɔovegiti kɔma.

12 E ɔɔɔ maaveleveleni ga kpidii, é ɔɔɔ su,
fiile wolai ma bidii zu, tonabiin gaagiligai zu.

13 Wozakalagi, nii é ɔeni tuɔɔ,
abulekaiti ti ɔeni zosu ba.

14 ɔɔɔ GALAGI ɔa zikɔzu geegɔɔgi zu,
GALA nii é Anii-Pe-Unda, naa wooi ɔa ɔulazu.

15 E meinti pilini ga é sili nuiti suvaza,
é mainmainti pilini, nii a ke ti voluazo.

16 Kpolodei ɔomave ɔulani kelema,
eteai ma wuulaagiti maa ɔe kala,
ga ɔɔɔ GALAGI ná-kpaazaɔai maavele,
ta sokpayegeiti su viilei!

17 E yeemaaleni, é ye geezuve, é nɔun so,
é mɛen, é kɔla zie wolaiti ga.

18 E kɔlani sili nu wolai ya,
niiti ti wɔnzegezu, tama ti zuɔaai nɔun ba.

19 Ti wuzegeni ɔaalɔɔma ná-kidaavili foloi,
kele ɔɔɔ GALAGI ɔa é loni pɔlu.

20 E kɔlani faaɔaagi zu,
é kɔlani, mazɔɔ nɛve be.

21 ɔɔɔ GALAGI vaani bu, é sɔ eɔvelei ná-
telebodai la,
é keeni bè, eɔvelei zèeiti ɔade pelei la,

22 mazɔɔ gè Góogɔ GALAGI ná-peleiti sogɛ,
gè la maagoozani nà-GALAGI va, ga faa jɔu gɛɛ vaa
maavele.

23 Gàazu gɔ ná-tɔgiti ba yeenɔpɛ,
gè la zegezu ná-deveiti ba.

24 Gè gɛni ga ziimai gɛ nui,
gè bɔgɔ zoni ga gè mina faagaaaza gola gɛ.

25 Góogɔ GALAGI sàlani nà-telebo fai maavele ma,
egɛvelei nɔn jɔdegai la tɔun gaazu.

26 Zɔi é è vɛ ga woogɛgɛfila nui, da gɛ naa vɛ ga
woogɛgɛfila nui,
zɔi peelalazu la ba, peelalazu la è va naa letema.

27 Zɔi jɔdegai, da da-jɔdedai lɛɛzu ga naa,
niiti ti ga yaava nuiti, da da-gɛmalai lɛɛzu ga naati.

28 Da maanogɔ nuiti kizosu,
da wɛɛzu gaazulɛɛ nuiti ba, è ti maayei.

29 Da gɔ è ga nà-wozakalagi, ee, Góogɔ GALAGI!
Góogɔ GALAGI gɔ nà-kpidii zu gɛ kala.

30 Ni da bà, nà vili salavusu bulugi zaama,
ni nà-GALAGI gɔ bà, nà vili gè budɛ sigigi maazu.

31 GALA ná-peleiti daazeelivɛ,
Góogɔ GALAGI laawooi gɔlevɛ.
GALA ka ga kɔogɔ zɛpɛgi naati kpɛin bɛ, niiti ti
lɔogɔzu tɔun polu.

32 Mazɔɔ bɛ gɔ é ga GALA, ni Góogɔ GALAGI laade?
Bɛ gɔ é ga fasai, ni gá-GALAGI laade?

33 GALA ka é ga nà-sigi gaagoozagi, nii zeejɔabaai,
é nà-pelei bɛɛɛ ga pagɔ.

34 Toɔgɔ kògɔiti kɛɛzu, egɛ dopai gɔgɔiti,
é tò ada gɔagoozagiti.

³⁵ Toḡa é màalelezu ga kòḡḡ vai,
kilégi é ga kòlu ḡoigi kpili fai ḡaai, zèeiti ta mæin
vilisu ga naa.

³⁶ Unmòḡgi è bosu ga ze, naa ḡa é ga nà-kòḡḡ zεπεgi,
ḡa-ḡòbaiti ta sèbelòzu.

³⁷ E-zaalai zu, nà ziezū valafala,
kòḡḡiti ti la liizu ga.

³⁸ Nà vilisu sili nuiti polu, gè ti zuḡologolo,
gè la ḡalega ma, ni gè la ti-ma zuwu ḡaaleveni.

³⁹ Gè ti-ma zuwu ḡaaleveni, gè ti vali ga,
ti la mò wuzegēa,
ti loo kòḡḡ wu.

⁴⁰ Da sàamaḡilizu ga zεbei kòḡḡ vai ma,
ḡa sili nuiti toozu bu bè.

⁴¹ Da sili nuiti kπεεzu tḡḡ,
nà wònzegē nuiti kologolo.

⁴² Ti kpòba nu ḡaiziaa, ti la sòlòni,
ni ta ḡòḡḡ GALAGI lolina, naa la ti woḡḡaavotesu!

⁴³ Nà ti ḡεεzu ga zooi ma vufiligi,
gè ti wolowolo, gè zie ti zu, egē pele zu valavalai.

⁴⁴ E kùla nà-nuḡuseiti ta-ḡaka fai laawu,
è màkēga ga zii ḡiligiti ta-ḡundigii.
Nuḡuseiti gè la ti ḡwεε, naati ta botii ḡεεzu bè.

⁴⁵ Wεεinti ta vaazu, ti ḡa tē su.
Nà ti levena nò feya, ti ḡolo bè gaamanò.

⁴⁶ Wεεinti ta iḡotevei zu,
ti zasu ḡa ḡali, ta ḡena ḡulaa ta-zigigi zu.

⁴⁷ ḡòḡḡ GALAGI ḡa vulua! Mamagi ḡa bε, toḡa é ga
nà-fasai!
Eσε πε ge nà-GALAGI maamuse, nà-kizo fasai.

48 GALAGI é zobo feezu bè, gè nònò votokula,
é ziiti kolozu bè,

49 ða kùlazu sili nuiti zea.

Da sèizu wòinzege nuiti unda,
è kùla nu nòiti zea!

50 Naa ða é ba, nà è maamuse zii ðiligiti saama, ee,
Góogó GALAGI!

Nà guyei loo è-laaseigi lebi vaa ma.

51 Góogó GALAGI unmoò faa wolai ðea ná-masagi
ve.

Toða woogéðiladai ðeezu naa ve, nii gulò ðadegai
ziaai ma,

nii é ga Davide, ta mavofodai, eyesu ðò!»

23

Davide ná-woo ðaabelagiti

1 Davide ná-woo ðaabelagiti kaa:

Davide boe wooi, Izayi ná-doun zunui,

tosu ba nu wolai boe wooi,

nii Zakóbe ná-GALAGI yiimazeðeai la, é gulò ziaai
ma,

Izelayele yiima wuye loo nui.

2 Góogó GALAGI ná-Zenvui boea ga màavele,
é daawooi vua dà.

3 Izelayele ná-GALAGI boea,

Izelayele ná-fasai ðeni mà:

«Zoi é masadai ðeezu nuiti unda ga telebogi,
ta é keezu GALA gaazuluabai zu,

4 kulave ga foloi, é ðulazu sobui,

é volozu geezuve, ve tonabiin ge la ná,

ma zezei ta tonai ti ða tufai vònò zooi ma.»

⁵ Nà-pɛɛyɛɛɛi la ɔana baɔ GALA gaazu?

Tɔɔzei ɛ ɔɔɔɔ minazeɛɛ keɛve bɛ,
ɛ gaɔɔɔɔ ba, ɛ maɛ ga pagɔ.

Toɔɔ vaazu ga nà-kizogi,
ɛ zɔɔma vaiti daazeeli.

⁶ Keɛ nu naɔkaiti kpein keɛve eɛɛ ɔaingingiti ti vilisu ya,
tɔɔzei nu la ti zeɛɛa ga yeɔnaɔa.

⁷ Zoɔ ɛ pɔ ɛ ti zeɛɛ,
kɛni ɛ kɔlɔi baɔ kpeɛin ma wului zeɛɛ,
ti ɔala abui zu nàve nɔ.»

*Davide ná-kɔɔɔɔɔɔɔɔ wɔlɔaiti daaseigiti
(1 Dɔɔɔ Sɛveɔ 11:10-47)*

⁸ Weɛ Davide ná-kɔɔɔɔɔɔɔɔ wɔlɔaiti daaseigiti
ba: Ma mɔungɔ ɔɛni ga Yɔɔɔɔɔɔ-Baseɔɔɔɔɔɔ, Taakemɔn
mavofodai, ɛ ɔɛni ga kɔɔɔɔɔɔɔɔ savagɔiti ta-lotɔɔɔɔ.
Daa ɔɛni baɔaa ga Eseneɛ nui Adino. Tɔ ɔa ɛ nu
undɔsava (800) vaani vɔɔma kɔɔɔɔ laa ɔɔɔɔ su.

⁹ Tɔun polumai ɔɛni ga Dodo ná-doun zunui
Eleazaal, Aɔɔa nui ta ná-doun loin. E ɔɛni
kɔɔɔɔɔɔɔɔ savagɔiti saama, niiti ti yeɔni Davide
va, siɛgi zu ti malimasakɛɛi leveni la ga Filiseti
nuiti, naati gaalɛai ma ba kɔɔɔɔ vai ma, naazu
Izelayeɛ ɔɔɔɔɔɔɔɔ da ɔɔɔɔ volu, ti da laɔɔɔɔ. ¹⁰ Keɛ
Eleazaal loni kpaan, ɛ yeɔni Filiseti nuiti paazu,
zeɛi baɔa boɔɔa zɔkɔɔɔi va ga kɔɔɔɔi. Naama voloi
Gɔɔɔɔ GALAGI fɔnifaama wɔla veeni Izelayeɛ ya,
kɔɔɔɔɔɔɔɔ maabɔɔɔɔni Eleazaal va nɔ ga ti poomaiti
kɔɔɔɔɔɔɔɔ seɛɛ.

¹¹ Tɔun polumai ɔɛni ga Sama, Gɔlaal nui Agee
ná-doun zunui. Filiseti nuiti ti ɔaaleɛni ba Leyi.
Tɔɔɔɔ beɛi ta ɔɛni nàve, Izelayeɛ nuiti ti ɔɛni velazu

Filiseti nuiti ba. ¹² Kελε Sama loni kpalagi zaama, é ná zo volu, é da Filiseti nuiti paa. Gooḡo GALAGI fónifaama wola veeni Izelayele ya.

¹³ Yeeta molo levei ləzeizuve, kooḡfuluḡa vuusavagōiti (30) saama, nu savagō yeini Davide ḡoba Adulame vugi zu, siegi zu Filiseti ḡooḡoḡi gila ge ḡeni ḡaaleezu la ba Lefayime vetugi zu.

¹⁴ Davide ḡeni názu ná-dooḡu wosuve, siegi zu Filiseti ḡooḡoḡi gila ge zeini la Beteleyeme. ¹⁵ Ani woin ta Davide zoni nō sa, é ḡe ma: «Be ḡa a va bè ga Beteleyeme taa loave ma dayeḡei zu dei ta pò, ḡe kpole?» ¹⁶ Kooḡfuluḡa savagōiti ti ləoni Filiseti ḡoolagai zu, ti ziei zaḡa zieyēḡei zu, é Beteleyeme taa loave. Ti vaani la, ti fe Davide ya, kele é la ḡeni keeni, é va kpole. E feeni Gooḡo GALAGI ve, é pu ya zooi ma. ¹⁷ E ḡeni ma: «Gooḡo GALAGI kizo nii ḡeḡala vai ḡee vai ma! Kulave eḡe ná ḡe naama nuiti ma namai bolezu, niiti ti ḡikulaai ti-yenvuiti su, ti li.» E ḡeleni kpole vai va.

Ləḡo ḡula faa wolai ḡana kooḡfuluḡa wola savagōi naati ti keeni.

¹⁸ Zoabe keeḡḡeloin Abisayi, Seluya ná-doun zunui ḡa é ḡeni ga nu savagōiti ta-ḡundigii. Tə ḡa é nu unsavagō (300) vaani ga ná-kpeein. E ləḡo zəloni naazu nu savagōiti saama. ¹⁹ Təḡo ḡulani ti savagō zaama, é ḡe ga ta-ḡundigii, kele é la ḡeni zeelini nu savagō məungiti su.

²⁰ Benayaḡu, Yēḡyada ná-doun zunui, é ḡeni ga kooḡfuluḡa wolai ta ná-dounloun, nii é ḡeni ga Kabeseyele nu, é ləḡoḡula faa wolaiti keeni. Benayaḡu naa ḡa é Moabe ḡooḡfuluḡa wola felegō vaani. Tə ḡa balaa, kəle vukoi yeni vuuzu foloi ta,

é yeini ziezefei bomave, é zalai va. ²¹ Tò gfa mǎnǎ é Ezipete nui ta vaani, nii gola maayikini, kpɛɛin zoni zea. Tukpǎ nǎ gfa é gfeni zoni Benayaǵu ya, é vili Ezipete nui naa ma, é naa ná-kpɛɛin gfula zea, é paa la. ²² Lǎǵǎ gfula faa wolaiti kana Benayaǵu kɛɛni, Yegfayada ná-doun zunui, é lǎǵǎ wola zǎlǎni kǎǎǵfuluba wola savagǎ gfiligi niiti saama. ²³ E lɛbiya wola zǎlǎni nu vuusavagǎiti (30) pɛ ba, kɛɛ é la gfeni zeelini nu savagǎ mǎungiti su. Davide seini tǎ bǎǵǎi make zalavusuiti unda.

²⁴ Niiti balaa ti gfeni nu vuusavagǎiti (30) saama: Zoabe kɛɛǵeloin Azayele, Beteleyeme nui Dodo ná-doun zunui Eleganan, ²⁵ Sama ta Elika, Galǎde nu felegǎiti, ²⁶ Peelete nui Geelese, Tekoa nui Ikeese ná-doun zunui Iila, ²⁷ Anatǎte nui Aǎiyezɛɛl, Gusa nui Mebunayi, ²⁸ Aǵoa nui Salemon, Netǎfa nui Maǵalayi, ²⁹ Netǎfa nui Baana ná-doun zunui Geelebe, Libayi ná-doun zunui Itayi, Gibeaa nui Benzamen yooi zu, ³⁰ Pilaton nui Benayaǵu, Naǵalee-Gaase nui Gidayi, ³¹ Alaǎa nui Aǎi-Aleǎon, Baaleǵume nui Azemavete, ³² Saaleǎon nui Eliaǎa, Benee-Yasen, Zonatan, ³³ Galaal nui Sama, Alaal nui Salaal ná-doun zunui Ayiame, ³⁴ Aǵasebayi ná-doun zunui Elifeelate, Maaka zunui ta dounloun gfeni de, Gilo nui Ayitǎfele ná-doun zunui Eliame, ³⁵ Kaalemele nui Gɛselayi, Alaǎe nui Paalayi, ³⁶ Sǎba nui Natan ná-doun zunui Yigeyale, Gade nui Bani, ³⁷ Amǎn nui Seelɛke, Beelote nui Naalayi, nii é gfeni Seluya ná-doun zunui Zoabe ná-kǎǎǵǎ zǎlǎiti seǵezu, ³⁸ Iila ta Galɛbe, Yeetɛɛl nu felegǎiti, ³⁹ ta Gɛte nui Ilii.

Ti pɛ kpǎga gfeni ga nu vuusava maazu lǎfela (37).

24

Davide Izelayele nuiti daaseigiti seve vai (1 Dolo Sevei 21:1-26)

¹ Yeeta Goofo GALAGI yigfaawanani mono Izelayele nuiti ma, e Davide li ti laalofoma ga, e Izelayele ta Zuda nuiti daaseigiti seve. ² Masagi geni naazu na-kooofuluubai Zoabe ma, nii e geni koba: «Leve Izelayele yooi na pe su, e zo Dan, e li Beel-Seeba, nubuseiti daaseigi zewe, nii a ke ge ti-liegoi fwee.» ³ Zoabe geni ma: «Da-GALAGI e ga Goofo GALAGI, naa ke e nubusei mon su ga seizu ungiila (100), ta maligii masagi ka ga faazu! Kele leeni ve maligii masagi po ga e naa gefala vai ge?»

⁴ Kele masagi la zegeni wooi volu, nii e boni Zoabe ta koovebei ma fundigiiiti ma. Ti vileni pelei ma ga ti li, ti Izelayele nuiti daaseigiti seve. ⁵ Ti Zuluden budeni, ti vu Alowee, taa wolai yeezazuve nii e Gade nemei zaama, Yazee, gobave. ⁶ Ti zegeni mina, ti li Galaade fovi ma ta Taatime-Godesi yooi. Ti zesu, ti li ga Dan-Yaan vele eyesu ti zeeli Sidon. ⁷ Ti zeelini Tiil taa wolai zu sigigi ma, naa volu ti liini Geeve ta Kanaan laa wolaiti pe su. Gaabelagi zu, ti zeeli Beel-Seeba, Zuda yooi zu lekpehave nu yeezazuve. ⁸ Uele gana ti zoi na pe subizeni la, alu taavuugo folo vuufelego (20) laawu, ti galeni ma Zeeluzalame. ⁹ Zoabe daasei sevei ma voluvaawogi woni masagi ma: Izelayele geni ga zunu waaundosava (800 000), niiti ta zoo liizu koo ma, Zuda geleiti ti geni ga zunu waaundoolugo (500 000).

¹⁰ Gaamago Davide gaafaani ga tofa ga soba nu, mazobo e nubuseiti daaseigiti seveni. E geni Goofo

GALAGI ma: «Gè faaḡaaza gola ḡea ga nii ḡee vai! Naa ḡa é ba, Ḡooḡo GALAGI, sùvaayε ga nà-faa ḡoi kae, nèi ḡè ga ḡa-wotiḡe nui, mazḡḡḡ ḡè kwεeni ga ḡè nii ḡεεε eḡe ḡimalala nu.»

¹¹ Davide wuzegēai ma poluma zobui, Ḡooḡo GALAGI ḡoeni GALA goo wo nui Gade ḡḡ, nii é ḡeni Davide ḡoba, é ḡe ma: ¹² «Li, è ḡe Davide ma: «Ḡooḡo GALAGI wooi ḡaa: Nà faa savagḡi niiti gila seizu è ma, yiimazeḡe ga gila, ḡè sei è ma.» » ¹³ Gade liini Davide ḡḡ bε, é keela wooi wo ma, é ḡe ma: «Leeni ḡa è pḡ ga ḡè sei è ma: Kona ḡḡfela pului ḡe ḡa-yooi zu? Baa alu savagḡo é ḡa ḡize è zili nuiti ba, ti wuzegēzu è laalḡḡma? Ni naa laade, ḡḡḡi va ḡa-yooi zu folo savagḡo laawu? ḡisie su ga pagḡ, è yiimazeḡe, è naa wo mà, nii nà li, ḡè bo tève nui ma.» ¹⁴ Davide Gade woḡaavoteni, é ḡe ma: «Ziiḡḡḡ wolai ḡa ḡè su! Ade loo Ḡooḡo GALAGI yeezu, mazḡḡḡ ná-gaazumaawḡingai zuwḡḡḡε, keεe ḡè mina loo nuiti zeezu!»

¹⁵ Ḡooḡo GALAGI ḡḡḡ zeeḡei leveni Izelayeε yooi zu, ma yee zobui nḡ eyεsu é zeeli kui ma teveai ba. E tḡzei Dan, é zeeli Beel-Seeḡa, é zunu waavuulḡfela (70 000) vaa. ¹⁶ Tei geezueelai ḡeni yeemaalesu Zeeluzalεme ma ga é kologolo, Ḡooḡo GALAGI nimizani ḡḡḡ ma ga naama vaa ḡoi. E ḡeni geezueelai ma, nii é ḡeni faa zugologologi ḡεεzu nuḡuseiti saama: «Yeei lεena ba, naa kula ḡea su.» Geezueelai ḡeni niina Yeeḡuse nui Alavena ná-molo loḡazuε ḡobave.

¹⁷ Davide geezueelai ḡaai ma, é ḡa nuḡuseiti paa, é ḡeni Ḡooḡo GALAGI ma: «Nà ḡa ḡè kotoi ḡeai,

nà ɔa gè faaɔaazagi ɔɛai. Kεε nuβusei niiti, leeni ɔa ti kea? Dòɔa mu, nà ɔila, nà-o, nà-peleyeɔei-yo.»

¹⁸ Naama voloi nɔ, Gade liini Davide υɔ βε, é ɔε ma: «Wuzεɔe, é li Yeeβuse nui Alavena ná-molo loɔazuυε, é zalaɔa ɔulazuυε βετε ná Ɔooɔɔ GALAGI υε.» ¹⁹ Davide liini ná, eɔεvelei Ɔooɔɔ GALAGI valini la Gade ma ga é bo ma. ²⁰ Alavena ɔaazuwuzεɔeni, é masagi ɔa ta ná-botiɔe nuiti, ti ɔa va. E liini naazu, é nɔkɔ masagi ɔɔɔɔwu. ²¹ E gaazaɔa, é ɔε ma: «Toɔa ɔale, màliɔii masagi, é vaazu pò, nèi gè ga ɔa-wotiɔe nui?» Davide ɔε ma: «Gè υaa, gè molo loɔazuυε υε ɔeya é ma, gè zalaɔa ɔulazuυε βετε ná Ɔooɔɔ GALAGI υε, nii a ke ɔɔɔi nii maɔɔooza nuβuseiti ba.»

²² Alavena ɔeni Davide ma: «Molo loɔazuυε zeɔe. Zalaɔai nii é pɔ é kula, é naa ɔula. Nikeiti ka gala zalaɔai vai zu, wotoloi ma wuluiti ta nikeiti gili wuluiti ta ɔε ga kovii. ²³ Ee, masagi, gè ti pε fea é ya. Ɔooɔɔ GALAGI é ga ɔa-ƆALAGI, naa yeezei kae é wu ga pagɔ.»

²⁴ Kεε masagi ɔeni Alavena ma: «Ba-o, nà geyazu é ma ga sɔngɔi ɔiteɔitegi. Gè la gala zalaɔa ɔulazu nà-GALAGI Ɔooɔɔ GALAGI υε, nii gè la βɔlɔni ma.» Davide molo loɔazuυε ɔeyani ta nikeiti ga wali ɔae υuulɔɔlugɔ (50). ²⁵ E zalaɔa ɔulazuυε βεteni miná Ɔooɔɔ GALAGI υε, é gala zalaɔaiti ta ziilei zalaɔaiti kula. Názu ɔa Ɔooɔɔ GALAGI zooli maawɔingaaani la, ɔɔɔi maɔɔooza Izelaye υa.

GALA ΣΕΥΕΙ
Portions of the Holy Bible in the Toma language of
Guinea
Des portions de la Sainte Bible dans la langue de la
Guinée Toma

copyright © 2013 Pioneer Bible Translators

Language: Toma

Translation by: Pioneer Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2022-06-21

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 22 Feb 2024 from source files dated 29 Jan 2022

95f995fa-1e05-5170-a262-d0f7dabeeddf